

DET KGL. NORSKE VIDENSKABERS SELSKAB, MUSEET

rapport

BOTANISK SERIE 1976-1

Botaniske undersøkingar
i samband med generalplanarbeidet
i Hemne kommune, Sør-Trøndelag

av Egil Ingvar Aune

Universitetet i Trondheim

"Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab, Museet. Rapport. Botanisk Serie" vil inneholde stoff hovedsakelig fra det fagområde og det geografiske ansvarsområde som Botanisk avdeling, DKNVS, Museet representerer.

Serien vil ofte bringe primærstoff som av ulike hensyn bør gjøres kjent så fort som mulig. I mange tilfeller vil det dreie seg om foreløpige rapporter, og materialet kan senere bli bearbeidet for videre publisering.

Oppdragsrapporter i samband med naturressurskartlegging vil utgjøre en stor del av serien. Ellers vil en finne arbeider fra systematikk, plantesosiologi, plantegeografi, vegetasjonsøkologi o.l. Foredrag, utredninger o.l. som angår avdelingens arbeidsfelt vil det også bli plass til.

Serien er ikke periodisk, og antall nummer pr. år vil variere. Serien startet i 1974, og det fins parallelt en "Arkeologisk serie" og en "Zoologisk serie".

Som språk blir norsk brukt, vanligvis også i referat og sammendrag.

For manuskriptet, illustrasjoner, referanser o.l. følges vanlige retningslinjer (jfr. Høeg, O.A. 1971. Vitenskapelig forfatterskap. Universitetsforlaget, Oslo; jfr. også retningslinjer trykt på omslagssiden på K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Miscellanea). Vanligvis vil et referat (synonym: abstract) på norsk innlede hvert hefte. Dette bør ikke overskride 200 ord. Et sammendrag som er mer fyldig bør komme i tillegg.

Serien trykkes i A4-format på offset, med grønn forside. Minimum opplag er 200.

Utgiver:

Universitetet i Trondheim

Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab, Museet,
Botanisk avdeling.

7000 Trondheim.

REFERAT

Aune, Egil Ingvar 1976. Botaniske undersøkingar i samband med generalplanarbeidet i Hemne kommune, Sør-Trøndelag. *Norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapp. Bot. Ser. 1976 1*: 1-76.

Hemne er ei kyst- og fjordbygd med mange kystplanter i floraen. På laglege stader finst også varmekjære arter.

Kring 40% av kommunen er skogdekt, mesteparten er bjørk- og furuskogar. Skogvegetasjonen går frå fattige lyngrike typar over middels rike blåbær- og småbregnetypar til rike lågurt- og høgstaudeskogar. Langs elvane i låglandet finst hegg-gråorskogar og i varme, solvendte lier finst varmekjær skog med alm og hassel. Skoggrensa går kring 500 m i dei indre delane av kommunen.

Omlag 10% av landarealet er myr. Nedbørsmyrane og dei fattigare jordvassmyrane har ofte gråmoserike tuver. Terrengdekkande myr er ikkje uvanleg. Fleire stader i bygda finst rike bakkemyrar (oftast tidlegare slåttemyrar).

Fjellvegetasjonen er for det meste fattig. Fuktheiar på skrinn torvjord finst både ut mot kysten og på fjella lenger inne i landet.

I kap. VI (tab. 3) er data kring jordsmonn, produksjonstilhøve og ulike former for bruksverdi summerte opp for dei viktigaste vegetasjonstypane.

15 utvalde område blir skildra meir detaljert i kap. VII fordi dei bør takast særleg omsyn til i planleggjinga. Lia nord for Vinjefjorden, Stormyra, Røstøya og Strengen er 4 område som blir føreslegne vurdert verna etter naturvernlova. Ei svartor på Vinjeøra bør fredast som naturminne.

*Egil Ingvar Aune, Universitetet i Trondheim, Det Kgl.
Norske Videnskabers Selskab, Museet,
Botanisk afdeling, 7000 Trondheim.*

Oppdragsgivar: Hemne kommune

Opplag: 400

Trondheim, mars 1976

ISBN 82-7126-098-7

FØREORD

Hausten 1974 bad generalplannemnda i Hemne kommune v/Tore Angell-Petersen om hjelp frå Botanisk avdeling ved DKNVS, Museet til å få registrert botaniske tilhøve i Hemne. Botanisk avdeling føreslo at det i første omgang vart laga ein stutt, førebels rapport ut frå tilgjengeleg materiale. Dersom kommunen løyvde pengar til nokre dagars feltarbeid i 1975, kunne det så seinare lagast ein fyldigare rapport. Dette gjekk i orden, og eg tok på meg oppdraget for Botanisk avdeling. I februar 1975 vart det utarbeidd eit "Notat om flora og vegetasjon i Hemne" (4 sider + 3 kart). Her kjem så den fyldigare rapporten som vart avtala.

Hemne er sjølv sagt ikkje botanisk utforska ein gong for alle i og med denne rapporten. Det er enno "kvite flekkar på kartet", og eg vil oppmode alle som måtte ha opplysningar som kan vera av interesse å sende dei til:

Botanisk avd. DKNVS, Museet, 7000 Trondheim

Til slutt vil eg seie mange takk til alle dei som på ulike vis har hjelpt meg under arbeidet med undersøkingane og rapporten.

Trondheim, 11. februar 1975

Egil Ingvar Aune

Innhald

	side
Referat	
Føreord	
I. INNLEIING	4
II. MATERIALE OG METODAR	5
A. TIDLEGARE UNDERSØKJINGAR	5
B. FELTARBEIDET I 1975	6
C. PLANTENAMNA	7
III. GEOGRAFI, TOPOGRAFI OG GEOLOGI	8
IV. FLORAEN	9
A. KYSTARTAR	9
B. VARMEKJÆRE ARTAR	11
C. FJELL-ARTAR	13
D. AUSTLEGE ARTAR	13
E. NORDLEGE ARTAR	14
V. VEGETASJONEN.....	14
A. SKOG	14
B. MYR	26
C. FJELL OG HEI	28
D. HAVSTRAND	29
E. FERSKVATN	30
F. KULTURAVHENGIG VEGETASJON	30
VI. VEGETASJONEN I PLANLEGGJINGSSAMANHENG	31
A. JORDSMONN OG NÆRINGSTILGANG	35
B. PRIMÆRPRODUKSJON	36
C. BEITEVERDI	37
D. SKOGPLANTING	37
E. DYRKINGSVERDI	38
F. SLITASJESTYRKE	38
VII. SÆRLEGE OMRÅDE.....	40
A. LIA PÅ NORDSIDA AV VINJFJORDEN	40
B. VINJEØRA, STRANDENGENE PÅ ØRAN	42

C. VINJEØRA, "GAMMELOLA"	44
D. STORMYRA	44
E. GÅSØRAN - LEIRVASSBUKTA	50
F. MYRANE VED MOSETRA	53
G. STRANDAHALLAREN	55
H. ROBERGET	57
I. STEINVIKLIA	58
J. RØSTLI-OMRÅDET	59
K. NESVATNET	61
L. MIDTØRA	62
M. RØSTØYA	64
N. SAGØRAN OG AUNØRA	67
O. DYRBENDLIA	69
P. STRENGEN	70
VIII. LITTERATUR	74

I. INNLEIING

Føremålet med denne rapporten er først og fremst å gi botanisk grunnlagsmateriale som kan vera til hjelp i planleggjingsarbeidet i kommunen. Ein del av stoffet vil også, vera av interesse for det sentrale naturvernarbeidet i fylke og stat. Eg har også eit håp om at rapporten kan komma til nytte i naturfagundervisninga i skolane i kommunen (som bakgrunnsstoff for lærarane).

Rapporten gir (1) eit oversyn over floraen i Hemne, (2) skildrar vegetasjonstypene i kommunen og (3) peikar på og avgrensar område som bør vernast av botaniske grunnar.

Det beste for arealplanlegginga i kommunen ville vera å få vegetasjonstypene arealfesta på eit kart. Eit vegetasjonskart fell dessverre for dyrt for dei aller fleste kommunane i dag. Medrekna dei naudsynte forundersøkjingane, vil berre feltarbeidet for eit vegetasjonskart over Hemne i målestokken 1:50 000 krevje bortimot 150 dagsverk. I tillegg ville det så komma kostbar kartkonstruksjon og trykking.

For å bøte noko på mangelen av eit vegetasjonskart har eg prøvd å skildre vegetasjonstypene etter måten grundig. Eg håpar at dei kommunale tenestemennene som har ein del plantekunnskap, skal kunne kjenne att typene og såleis kunne nytte seg av det som står i rapporten om eigenskapane til typene. I kapittel VI kjem eg med nokre synspunkt på natur- og ressursdisponering med grunnlag i vegetasjonen.

"Lov om naturvern" av 1970 reknar med fire vernekategoriar: Nasjonalpark, naturreservat, landskapsvernområde og naturminne. Dei tre siste formene for fredning kan vera aktuelle i Hemne. Eg kjem med nokre slike forslag i kapittel VII. Naturvernlova blir helst bruka for område som har verneverdi antan i nasjonal eller landsdelsmålestokk. Område som har meir lokal verneverdi kan oftast takast vare på gjennom ulike administrative vedtak i kommunen.

Eit *naturreservat* er eit område som er freda anten fordi det har ein særprega og sjeldsynt natur eller fordi det er eit godt eksempel på natur som er typisk for landsdelen eller landet. Slike typeområde (referanseområde) er særleg viktige for undervisning og forskning. I dei fleste naturreservata vil det vera strenge restriksjonar på bruken av området, og få eller ingen inngrep vil vera lovlege. Reservata er derfor oftast små.

I eit *landskapsvernområde* derimot er det ofte ein føresetnad at den tradisjonelle bruken og næringsdrifta held fram. Dette er gjerne større område som blir verna for å ta vare på eit særprega eller typisk landskap (gjerne kulturlandskap).

Naturminne er ein skilde "naturobjekt" som blir verna mest fordi dei er særleg vakre eller sjeldsynte. I Hemne finst det att eitt slikt naturminne, nemleg ei furu ved Alstad som vart freda 7.3.1964.

II. MATERIALE OG METODAR

A. TIDLEGARE UNDERSØKJINGAR

Det er trykt få botaniske arbeid med stoff frå Hemne. Holmboe (1928) har nokre opplysningar om *revebjølle* i Hemne. Skogen (1964) har publisert eit funn av den sjeldsynte ugrasplanta *piggeple* ved Vinjeøra.

Viktigare er Hovde (1970 og 1971) sine arbeid om vegetasjonen på Stormyra og myrane ved Mo. Sjølv har eg fått publisert ein mindre plantegeografisk artikkel (Aune 1969) og eit noko større arbeid om skogtypane i Hemne (E. Aune 1973). Det siste arbeidet byggjer på hovudfagsarbeidet mitt i botanikk. Feltarbeidet til denne gjorde eg somrane 1968 og 1969, stort sett i Hollamarka. Eg gjorde da også ein god del undersøkjingar og notat som ikkje vart bruka den

gongen, men som er trekte inn i denne rapporten. Dette gjeld bl.a. nokre undersøkjingar av myrvegetasjon og myrjord. Sjølv om eg har hatt kortare eller lengre opphald i Hemne kvar sommar også seinare, har det berre unntaksvis vorte høve til aktiv botanisering.

I dei botaniske musea finst det store samlingar med pressa planter (herbarium) også dagbøker og krysslister frå norske botanikarar. I Botanisk Museum i Oslo finst det 16 krysslister som er opptekne i Hemne i 1932 av Karen Breien. Ei kryssliste er eit skjema der ein kryssar av alle planteartar som ein har sett i eit visst område. Karen Breien samla også eit stort plantemateriale i Hemne. Mesteparten av dette ligg i museet i Oslo. Nokre få ark finst også ved Botanisk avdeling, DKNVS, Museet i Trondheim. Eg har gått gjennom alle krysslistene og også sett på mykje av det innsamla materialet.

I samlingane i Trondheim ligg det også ein del materiale frå fleire meir tilfeldige innsamlingar i Hemne. Mellom anna er det fleire ark samla av M. Opland. I 1956 vitja O. Gjærevoll Vinjeøra som snarast og samla ein del. A. Moen og A. Skogen var i 1969 to dagar i Hemne i samband med arbeidet for ein verneplan for myrar og samla da noko materiale. Moen har også gjeve meg høve til å sjå gjennom notat og krysslister frå denne turen.

B. FELTARBEIDET I 1975

Feltarbeidet i 1975 var fem dagar i juni og fem dagar i august. Ettersom områda over skoggrensa synest minst "pressa" valte eg å leggje lite arbeid på undersøkjing av fjella. Hollamarka der eg er godt kjent frå før, vart ikkje undersøkt på nytt. I eit av førearbeida til fylkesplanen for Sør-Trøndelag blir det nemnt fleire naturvern- og friluftsområde også i Hemne (Suul 1975) og eg fann det da naturleg å sjå nærare på desse områda. Vidare har eg bruka flybilette

og geologiske kart under planleggjinga av registrerings-
turane. Alt materiale (9 krysslister og 70 plantekollekt)
går inn i samlingane til Botanisk avdeling, DKNVS Museet.

C. PLANTENAMNA

For karplantene følgjer dei norske namna Lid (1974)
med små rettskrivingsavvik. Mosenamna er frå Lye (1968),
så langt denne boka rekk. Lavnamna er etter Hovda et.al.
(1975).

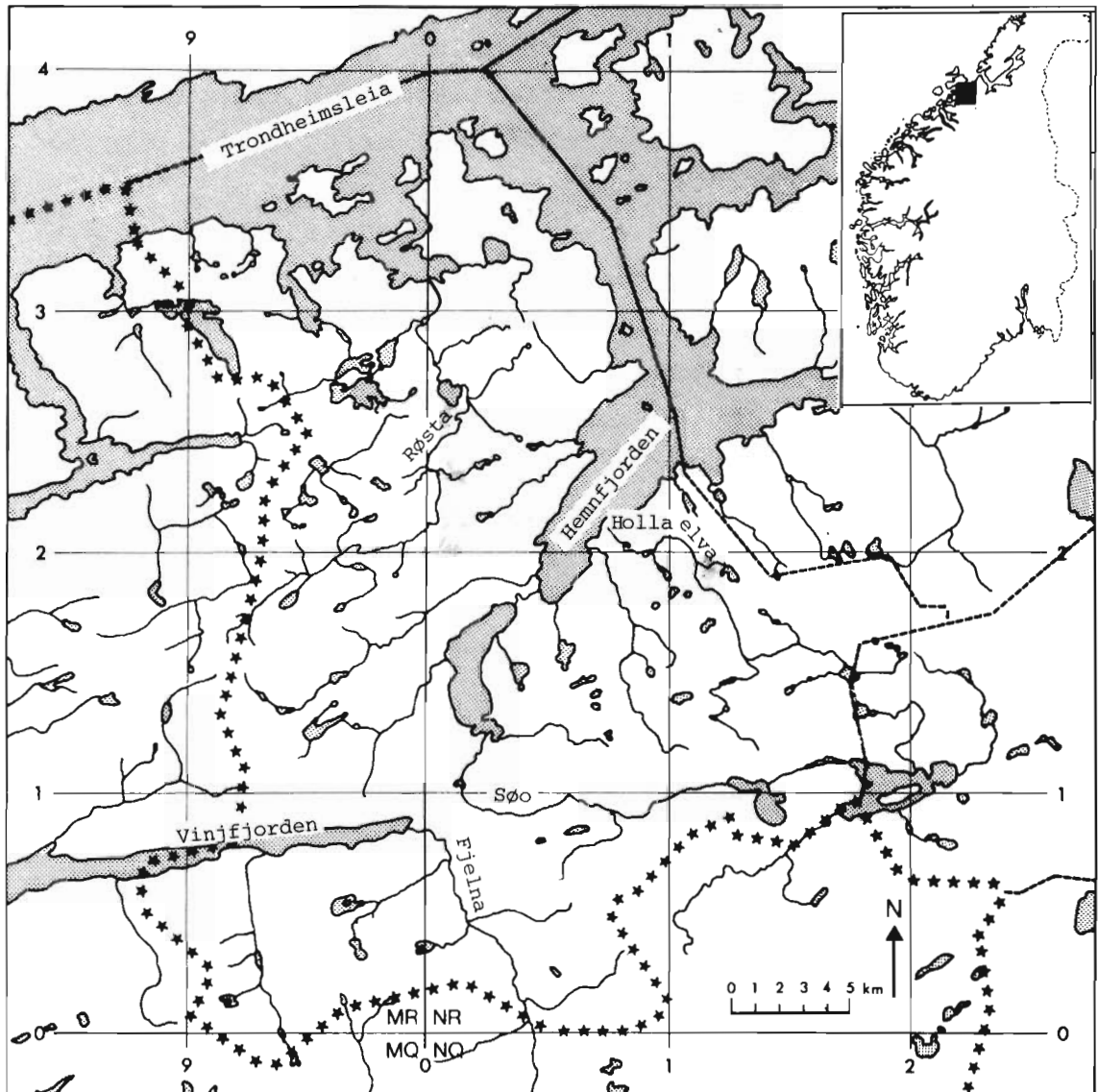

Fig. 1. Oversynskart over Hemne kommune

III. GEOGRAFI, TOPOGRAFI OG GEOLOGI

Hemne kommune ligg i den sørvestre delen av Sør-Trøndelag fylke. Kommunen blir dekt av dei fire topografiske kartblada Hemne (1421 I), Vinjeøra (1421 II), Snillfjord (1521 IV) og Løkken (1521 III). Nokre av dei meir sentrale stadnamna som er nemnte nedanfor er medtekne på figur 1. I vest og sør grensar kommunen mot Nordmørskommunane Aure, Halså, Surnadal og Rindal. Nabokommunane i aust er Orkdal og Snillfjord i Sør-Trøndelag. I nord grensar Hemne mot Trondheimsleia som er det 3-6 km breie "sundet" mellom fastlandet og øya Hitra. Ein stor del av grensa mot Snillfjord går langs Hemnfjorden som er omlag 24 km frå Trondheimsleia og inn til kommunesentret Kyrksæterøra. I sørvest skjer den tronge Vinjffjorden seg inn i landet. Fjorden er totalt kring 2 mil lang med den indre halvparten i Hemne kommune.

Det samla arealet av kommunen er 660 km². Av dette er 22,5 km² ferskvatn. Dei største vatna er Rovatnet (7,7 km²), Rennsjøen (3,7 km², delvis i Aure), Vasslivatnet (2,9 km², oppdemt), Djupsetervatnet (1,6 km²), Heimsvatnet (1,1 km²), Leiråvatnet (0,7 km²), Nesvatnet (0,7 km²), Langvatnet (0,6 km²), Svanemsvatnet (0,6 km²), Oppsalvatnet (0,5 km²) og Anavatnet (0,5 km²). Dei fleste og største øyane ligg på innsida av Leia. Dei største er Røstøya (3,4 km²), Stamnesøya (1,1 km²), Magerøya (0,7 km²), Ytterøya (0,5 km²), Gussøya (0,4 km²), Taftøya (0,2 km²) og Bjørkøya (0,2 km²). Topografien er skiftande, og landskapet er gjennomskore av ei rekkje små og nokre større vassdrag. I aust har vi elva Søo som kjem frå Vasslivatnet og følgjer Søvassdalen ned til Rovatnet og renn ut i fjorden ved Kyrksæterøra. I sør renn Fjelna ut i Vinjffjorden ved Vinjeøra. Frå sørvest kjem Hagaelva og Hollaelva ut i Hemnfjorden. I den nordlege delen av kommunen renn Røsta ut i sjøen aust for Hellandsjøen (i Røstkvervet). Fjella i Hemne er stort sett låge kystfjell. Dei høgste toppane finn vi på grensamot Rindal. Her har vi Ruten (1040 m), Snipen (914 m) og fleire toppar

mellom 800 og 900 m. På Surnadalsgrensa når Dyrstolan 929 m. Hornfjellet (905) og Kubekkfjellet (832) er grensefjell mot Halså. I grensefjella mot Aure ligg dei fleste toppane mellom 400 og 600 m, men Todalsfjellet når opp i 821 m. På Snillfjordsgrensa er det fleire fjell på over 600 m, Stor-Hogsgåsa er 751 m

Størstedelen av jordbruksjorda (3-4% av totalarealet) ligg under den marine grensa (ca. 140 m) kring dei inste delane av fjordane og langs hovudvassdraga.

Berggrunnen i området er mest ulike harde gneissbergartar som gir eit fattig jordsmonn og ein nøysam vegetasjon. Men det finst også band av glimmerrike skiferbergartar som kan gi eit frodigare plantedekke. Små stripar av kalk (marmor) som kan gi ein kravfull flora er kjent frå Dyrbendlia, Ruten, Lian (sør for Nesvatnet) og Røstøya. For nærare detaljar viser eg til Ramberg (1944 og s.a.) og Kirksæther (1968).

IV. FLORAEN

Totalt er det no kjent omlag 450 artar av høgare planter i Hemne (tab. 1). Plantegeografisk kan Norges flora delast inn i fleire grupper etter utbreiinga.

A. KYSTARTAR

Hemne har eit kystklima med høg årsnedbør, nokså milde vintrar og ein kjøleg sommar. Den meteorologiske målestasjonen på Vinjeøra har ein midlare årleg nedbør på 1350 mm (Nedbøren i Norge). Middelsestemperaturen for januar er $-2,4^{\circ}$ C og for juli $14,3^{\circ}$ C (Bruun 1962).

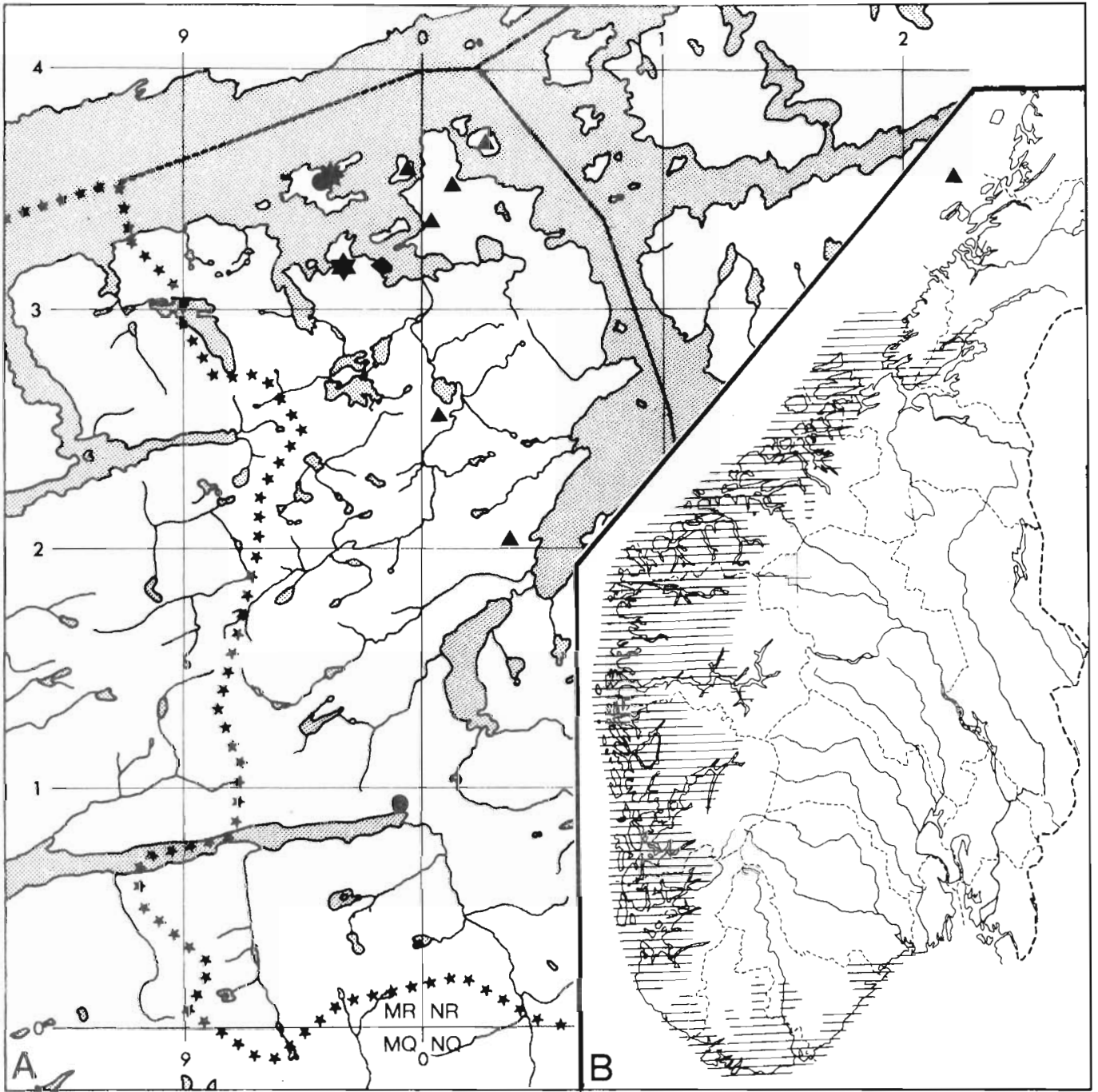

Fig. 2. Utbreiingskart for nokre kystartar.

- A. Kjente veksestader i Hemne for
revebjølle, ● herbariebelagt, ▲ litteraturopplysning
kystbergknapp ★
fagerperikum ★
blåstorr ◆
- B. Utbreiinga av *revebjølle* i Norge.

Det er derfor naturleg at vi i Hemne finn mange "oseaniske" artar eller kystartar. Dette er planter som finst i kyst- og fjordstrøka, men som manglar i innlandsstrøka. Av dei strengt oseaniske artane som berre finst langs kysten og inn i fjordane er desse funne i Hemne: *blåstorr*, *fagerperikum*, *kystbergknapp*, *revebjølle* og *storfrytle*. Dei tre første er funne berre i ytre Heim. *Revebjølla* veks i tillegg også ved Vinj fjorden, og *storfrytle* finst i fuktige skoglier i stordelen av kommunen (jfr. fig. 2).

Sub-oseaniske artar går lenger inn i landet, mange av dei går heilt til svenskegrensa i Trøndelag. Av desse finst det mange i Hemne: *bjønnekam*, *brunmyrak*, *dikevasshår*, *dysiv*, ⁺*englodnegras*, *engstorr*, *heisiv*, ⁺*hestehavre*, *klokkelyng*, *knappsiv*, *knegras*, ⁺*krattlodnegras*, *kystmyrklegg*, *kysttjønnaks*, *loppestorr*, *lyssiv*, *rome* og *smørtelg*. Dei artane som er merka med ein pluss (+) har ei noko meir oseanisk utbreiing enn dei andre.

Blant mosar og lav er det også mange kystartar. I Hemne finst t.d.: *fløyels-torvmose* (*Sphagnum molle*), *krus-fagermose*, *kråkefotmose*, *kyst-fagermose*, *kyst-jamnemose*, *kyst-sagmose*, *kyst-torvmose*, *musemose*, *narre-furumose*, *ryemose*, *stor moldmose* (*Eurhynchium striatum* s.str.), *stor tujamose*, *totannmose*, *blåfiltlav* og *nordmørslav*.

B. VARMEKJÆRE ARTAR

Dette er planteartar som har hovudutbreiinga si lenger sør. Mange går likevel nordover til Trøndelag og Nordland på stader med eit gunstig lokalklima. Det vil mest seie varme, solvendte lier med god jord. Slike stader finn vi flest av inne i fjordane slik at mange av desse artane også har ei kystutbreiing ("varmekjære kystplanter")

Hit høyrer treslaga *alm* (fig. 3), *hassel* og *svartor*. Den innførte *platanlønna* som no ser ut til å spreie seg i skogliene også i Hemne, må også reknast med her. *Svartora*

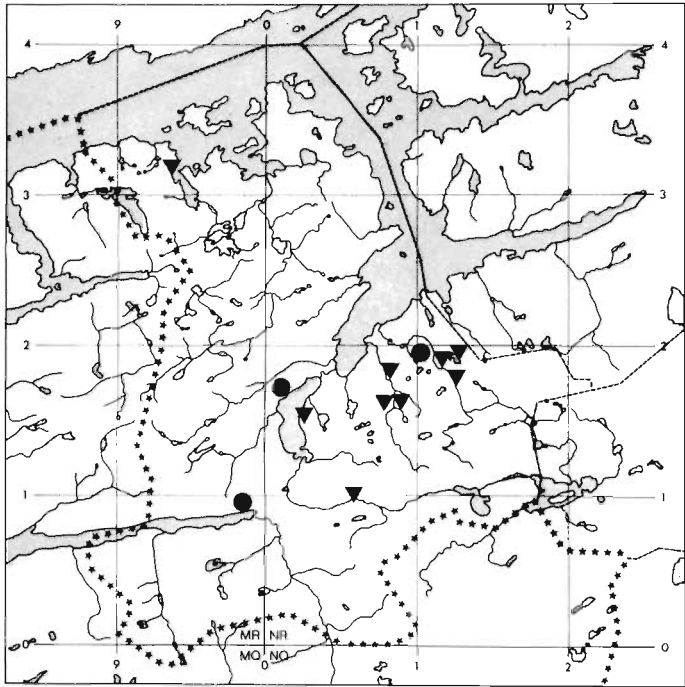

Fig. 3. Utbreiinga av *alm* i Hemne

- herbariebelegg
- ▼ krysslise, dagboksnotat osv.

Fig. 4. Utbreiinga av *svartor* i Hemne

- herbariebelegg
- ▲ krysslise, dagboksnotat osv.

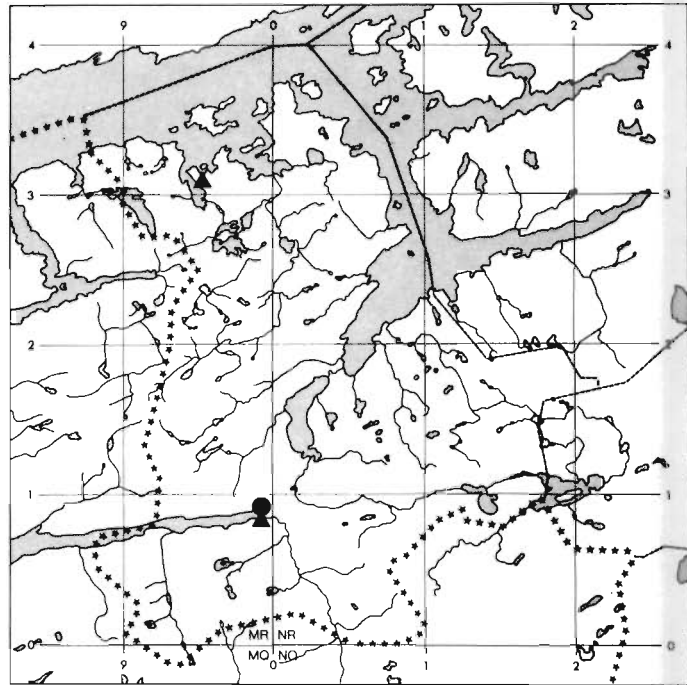
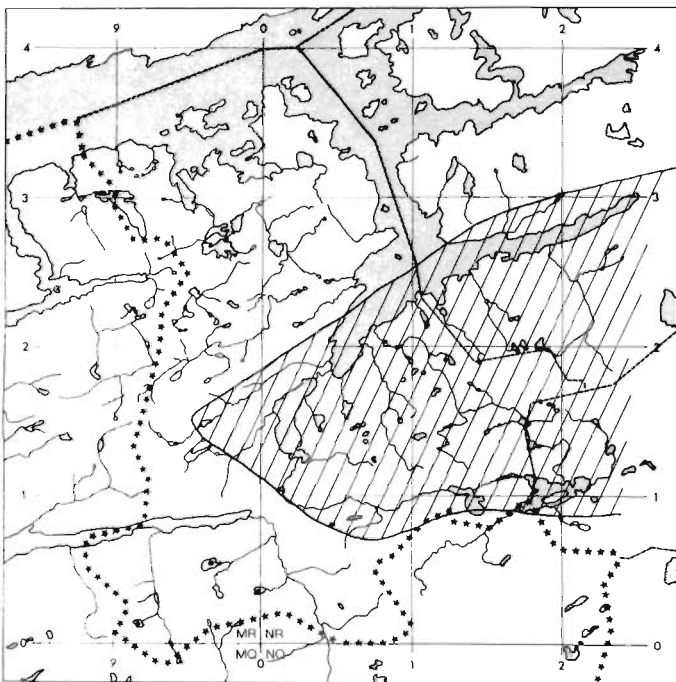

Fig. 5. Det kjente utbreingsarealet for *tyrihjelm* i Hemne (skravert)

(fig. 4) som veks på mykje våtare mark enn dei andre, har i Hemne omlag same utbreiing som kystplanta *revebjølle*.

Døme på andre meir eller mindre varmekjære planter som er funne i Hemne er: *berggull*, *haremat*, ⁺*junkerbregne*, *kantkonvall*, *kransmynte*, *krossved*, *lerkespore*, *lodneperikum*, *maurarve*, ⁺*myske*, ⁺*sanikkel*, *skogsalat*, *skogvikke*, *trollbær*, *tårnurt*, *urakatt*, *vårearteknapp* og *vårkål*. Dei som er merka med ei pluss (+) er "varmekjære kystplanter".

C. FJELL-ARTAR

Gneissbergartane i fjella gir ein jamt over nøysam og triviell fjellflora. Berre få stader (t.d. Dyrbendlia og Ruten) finst det parti med meir kravfulle fjellartar som t.eks. *bergstorr*, *fjellarve*, *fjellbakkestjerne*, *flekkmure*, *raudsildre*, *reinrose*, *rukkevier* og *svartstorr*.

I Hemne som fleire stader nordafjells går mange artar som elles blir rekna for fjellplanter, ned i låglandet. Særleg er dette vanleg langs vassdraga. Slike artar er *bergfrue*, *fjellmarikåpe*, *fjelllsyre*, *gulsildre*, *lauvtistel* og *rosenrot*. *Turt* og den meir sjeldsynte *kvitsoleia* som begge blir rekna som fjellskogsartar (subalpine artar), går også ned mot havnivå i Hemne.

D. AUSTLEGE ARTAR

Artar som har utbreiingstyngdepunktet lenger aust, og kanskje trivst best eit innlandsklima, er det få av i Hemne. *Gran* er eit austleg treslag. I Hemne kjenner eg ikkje til naturlege granskogar, dei næraste granholta ligg i Orkdal og Snillfjord (jfr. Bretten 1974 s. 6). I dei austlege delane av Hemne (bl.a. Hollamarka) finst dei fleire eldre "ville" grantre med nokre kilometers mellomrom. Desse trea ser ut til å trivast godt og sett også spiredyktige frø år

om anna slik at det ofte finst yngre avkom i nærleiken.

Tyrinhjelm er ein annan austleg art som er vanleg i dei indre delane av bygda, men som ikkje er kjent i dei ytre strøka (fig. 5). Andre svakt austlege artar som alle er heller sjeldsynte i Hemne, er *bekkekarse*, *furuvintergrøn*, *knerot*, *marigras*, *skogjamne* og *strengstorr*.

E. NORDLEGE ARTAR

Strandplanta *fjørestorr* har ei nordleg utbreiing i Norge. Ho finst eit par stader i Sogn og Fjordane, spreidd på Mørkysten og er vanleg frå Trøndelag til Finnmark. I Hemne finst arten både ved Mistfjorden og inne i sjølve Hemnfjorden.

V. VEGETASJONEN

A. SKOG

Kring 40% av kommunen eller omlag 270 km² er skogdekt. Berre halvparten av dette blir rekna for produktiv skog. Skoggrensa ligg ute i Heim på under 200 m og stig innover i landet til over 500 m (fig. 6). Dei viktigaste skogtrea i Hemne er *furu* og *bjørk*. Elles kan *gråor* og til dels også *hassel* vera skogdannande i somme høve. Eg har tidlegare publisert ei detaljert skildring av skogvegetasjonen med utgangspunkt i materiale frå Hollamarka og delvis Søvassdalen (E. Aune 1973). Oversynet nedafor byggjer på dette arbeidet og tilleggsnotat frå somrane 1972 og 1975. I oversynet har eg føyd til dei vitskapelege namna på vegetasjonstypane etter 1973-arbeidet.

Tabell 1. Karplanter som er påviste i Hemne, norske og vitskapelege namn (dialekt-namn med *kursiv*).

Lusegras	Huperzia selago	Vanleg tjønnaks	Potamogeton natans
Myrkråkefot	Lycopodiella innundata	Kysttjønnaks	P. polygonifolius
Mjuk kråkefot	Lycopodium clavatum	Fjøresaulauk	Triglochin maritimum
Strid kråkefot		Myrsaulauk	T. palustre
'kråkfot'	L. annotinum	Sivblom	Scheuchzeria palustris
Fjelljamne	Diphasium alpinum	Takrøyr	Phragmites communis
Skogjamne	D. complanatum	Strandrøyr	
Dvergjamne	Selaginella selaginoides	'røyrgras'?	Phalaris arundinacea
Stivt brasmegras	Isoetes lacustris	Gulaks	Anthoxanthum odoratum
Mjukt brasmegras	I. setacea	Marigras	Hierochloë odorata
Åkersnelle		Myskegras	Milium effusum
'kjerrenegrokk' (gjeld og andre sneller)	Equisetum arvense	Timotei	
Engsnelle	E. pratense	'timmoti'	Phleum pratense
Skogsnelle	E. sylvaticum	Fjelltimotei	P. commutatum
Myrsnelle	E. palustre	Engreverumpe	Alopecurus pratensis
Elvesnelle		Knereverumpe	A. geniculatus
'storr'	E. fluviatile	Engkvein	Agrostis tenuis
Skavgras	E. hyemale	Krypkvein	A. stolonifera
Fjellsnelle	E. variegatum	Storkvein	A. gigantea
Marinøkkel	Botrychium lunaria	Hundekvein	A. canina
Einstape		Små-røyrkvein	Calamagrostis neglecta
'einstakablom'	Pteridium aquilinum	Skog-røyrkvein	C. purpurea
Hestespreng	Cryptogramma crispa	Englodnegras	Holcus lanatus
Strutsving	Matteuccia struthiopteris	Krattlodnegras	H. mollis
Bjønnkam		Sølvbunke	
'ormgras'	Blechnum spicant	'dogglabb, skjergas'	Deschampsia cespitosa
Murburkne	Asplenium ruta-muraria	Fjellbunke	D. alpina
Svartburkne	A. trichomanes	Smyle	D. flexuosa
Skogburkne		Hesthavre	Arrhenaterum elatius
'blom' (gjeld alle store bregnar)	Athyrium filix-femina	Knegrass	Sieglingia decumbens
Fjellburkne	A. distentifolium	Hengjeaks	Melica nutans
Skjørlok	Cystopteris fragilis	Blåtopp	Molinia caerulea
Lodnebregne	Woodsia ilvensis	Hundegrass	Dactylis glomerata
Hengjeveng		Engrapp	Poa pratensis
'småblom' (gjeld og fugletelg)	Thelypteris phegopteris	Mjukrapp	P. flexuosa
Smørtelg	T. limbosperma	Fjellrapp	P. alpina
Fugletelg	Gymnocarpium dryopteris	Lundrapp	P. nemoralis
Ormetelg	Dryopteris filix-mas	Markrapp	P. trivialis
Sauetelg	D. assimilis	Tunrapp	
Broddtelg	D. carthusiana	'(gard)-tae'	P. annua
Taggbregne	Polystichum lonchitis	Fjøresaltgras	Puccinellia maritima
Junkerbregne	P. braunii	Mannasøtgras	Glyceria fluitans
Sisselrot	Polypodium vulgare	Raudsvingel	Festuca rubra
Furu		Geitsvingel	F. vivipara
'fårro, toll'	Pinus sylvestris	Engsvingel	F. pratensis
Gran		Raigras	Lolium perenne
'gran'	Picea abies	Finntopp	
Einer		'finnskjegg'	Nardus stricta
'eine'	Juniperus communis	Kveke	
Små-piggknopp	Sparganium minimum	'røyrgras, økseng'	Elytrigia repens
Flotgras	S. angustifolium	Hundekveke	Roegneria canina
Ålegras		Strandrug	Elymus arenarius
'sjygras'	Zostera marina	Torvull	
		'myrlopp'	Eriophorum vaginatum

Snøull	Eriophorum scheuchzeri	Saltsiv	Juncus gerardi
Duskull	E. angustifolium	Paddesiv	J. bufonius
Breiull	E. latifolium	Krypsiv	J. bulbosus
Sjøsvaks	Scirpus lacustris	Dysiv	J. kochii
Rustsvaks	Blysmus rufus	Skogsiv	J. alpinus
Småsvaks	Eleocharis quinqueflora	Ryllsiv	J. articulatus
Fjøresivaks	E. uniglumis	Rabbesiv	J. trifidus
Sumpsivaks	E. palustris	Trillingsiv	J. triglumis
Mjuksivaks	E. mamillatus	Hårfrytle	Luzula pilosa
Bjønnskjegg		Storfrytle	L. sylvatica
' <i>myrbust</i> '	Trichophorum caespitosum	Vardefrytle	L. confusa
Kyst-bjønnskjegg	T. c.*germanicum	Aksfrytle	L. spicata
Sveltull	T. alpinum	Engfrytle	L. multiflora
Brunskjene	Schoenus ferrugineus	Myrfrytle	L. sudetica
Kvitmyrak	Rhynchospora alba	Rome	
Brunmyrak	R. fusca	' <i>vallsaks</i> '	Narthecium ossifragum
Tvebustorr	Carex dioica	Bjønbrodd	Tofieldia pusilla
Loppestorr	C. pulicaris	Gullstjerne	Gagea lutea
Sveltstorr	C. pauciflora	Firblad	Paris quadrifolia
Bergstorr	C. rupestris	Maiblom	Maianthemum bifolium
Strengstorr	C. chordorrhiza	Kantkonvall	Polygonatum odoratum
Bogestorr	C. maritima	Kranskonvall	P. verticillatum
Harestorr	C. leporina	Liljekonvall	Convallaria majalis
Gråstorr	C. canescens	Engmarihand	Dactylorhiza incarnata
Seterstorr	C. brunnescens	Blodmarihand	D. cruenta
Stjernestorr	C. echinata	Flekkmarihand	D. maculata
Klubbstorr	C. buxbaumi	Grønkurle	Coeloglossum viride
Tranestorr	C. adelostoma	Vanleg nattfiol	Platanthera bifolia
Svartstorr	C. atrata	Grov nattfiol	P. chlorantha
Fjørestorr	C. salina	Kvitkurle	Leucorchis albida
Stivstorr	C. bigelowii	Brudespore	Gymnadenia conopsea
Slåttestorr	C. nigra	Stortveblad	Listera ovata
Bråtestorr	C. pilulifera	Småtveblad	L. cordata
Fingerstorr	C. digitata	Knerot	Goodyera repens
Gulstorr	C. flava	Korallrot	Corallorhiza trifida
Musestorr	C. scandinavica	Musøyre	Salix herbacea
Grønstorr	C. tumidicarpa	Rukkevier	S. reticulata
Engstorr	C. hostiana	Sølvvier	S. glauca
Slirestorr	C. vaginata	Ullvier	S. lanata
Kornstorr	C. panicea	Lappvier	S. lapponum
Bleikstorr	C. pallescens	Svartvier	S. nigricans
Blåstorr	C. flacca	Grønvier	S. phlycifolia
Frynsestorr	C. magellanica	Selje	
Dystorr	C. limosa	' <i>selj, selli</i> '	S. caprea
Hårstorr	C. capillaris	Øyrevier	S. aurita
Trådstorr		Osp	
' <i>storr</i> '	C. lasiocarpa	' <i>asp, osp</i> '	Populus tremula
Flaskestorr		Pors	
' <i>storr</i> '	C. rostrata	' <i>post</i> '	Myrica gale
Blankstorr	C. saxatilis	Hassel	
Knappsviv	Juncus conglomeratus	' <i>hahl, hahl</i> '	Corylus avellana
Lyssiv	J. effusus	Vanleg bjørk	
Trådsiv	J. filiformis	' <i>bjørk</i> '	Betula pubescens
Heisiv	J. squarrosus	Dvergbjørk	
		' <i>(fjill-)samer</i> '	B. nana

Gråor		Trollbær	Actaea spicata
'opdder'	Alnus incana	Kvitsoleie'	Ranunculus platanifolius
Svartor		Evjesoleie	R. reptans
'ol' (?)	A. glutinosa	Nyresoleie	R. auricomus
Alm		Engsoleie	R. acris
'alm'	Ulmus glabra	Krypsoleie	
Stornesle		'trøskrot'	R. repens
'brennhøtt'	Urtica dioica	Vårkål	R. ficaria
Fjellsyre	Oxyria digyna	Kvitsymre	
Høymole		'sømmer'	Anemone nemorosa
'hummelstak'	Rumex longifolius	Blåsprett	Thalictrum alpinum
Krushøymole	R. crispus	Gul frøstjerne	T. flavum
Engsyre		Lerkespore	Corydalis intermedia
'syrgas, surgras'	R. acetosa	Jordrøyk	Fumaria officinalis
Småsyre	R. acetosella	Sylblad	Subularia aquatica
Tungras	Polygonum aviculare	Pengeurt	Thlaspi arvense
Vanleg hønsegras	P. persicaria	Gjetartaske	Capsella bursa-pastoris
Grønt hønsegras	P. tomentosum	Skjørbuksurt	Cochlearia officinalis
Harerug		Åkerreddik	Raphanus raphanistrum
'harrarug'	P. viviparum	Åkersennep	Sinapis arvensis
Vindelslirekne	Bilderdykia convolvulus	Åkerkål	Brassica rapa
Meldestokk	Chenopodium album	Vinterkarse	Barbarea vulgaris
Tangmelde	Atriplex hastata	Stakekarse	B. stricta
Salturt	Salicornia herbacea	Brunnkarse	Rorippa palustris
Kjeldeurt	Montia lamprosperma	Engkarse	Cardamine pratensis
Linbendel		Bekkekarse	C. amara
'linbend'	Spergula arvensis	Skogkarse	C. flexuosa
Saltbendel	Spergularia marina	Vårskrinneblom	Arabidopsis thaliana
Tunarve	Sagina procumbens	Tårnurt	Arabis glabra
Knopparve	S. nodosa	Berggull	Erysimum hieracifolium
Strandarve	Honckenya peploides	Åkergull	E. cheiranthoides
Maurarve	Moehringia trinervia	Rosenrot	
Skog-stjerneblom	Stellaria nemorum	'bergbruse'	Rhodiola rosea
Vassarv		Kyst-bergknapp	Sedum anglicum
'blautarve'	S. media	Bitter bergknapp	S. acre
Gras-stjerneblom	S. graminea	Småbergknapp	S. annuum
Rust-stjerneblom	S. longifolia	Bergfrue	
Bekke-stjerneblom	S. alsine	'bergfru'	Saxifraga cotyledon
Brearve	Cerastium cerastoides	Raudsildre	S. oppositifolia
Fjellarve	C. alpinum	Stjernesildre	S. stellaris
Vanleg arve	C. fontanum*triviale	Gulsildre	S. aizoides
Hanekam	Lychnis flos-cuculi	Vanleg maigull	Chrysosplenium alternifolium
Raud jonsokblom	Silene dioica	Jåblom	Parnassia palustris
Engsmelle		Hegg	
'smellblomster'	S. vulgaris	'hegg'	Prunus padus
Strandsmelle		Rogn	
'smellblomster'	S. v.*maritima	'rongn'	Sorbus aucuparia
Småsmelle	S. rupestris	Molte	
Fjellsmelle	S. acaulis	'målht'	Rubus chamaemorus
Kantnøkkerose		Tågebær	
'(vass)-gås,		'tågebær'	R. saxatilis
gåsblomster'	Nymphaea candida	Bringebær	
Soleinøkkerose	Nuphar pumilum	'bringebær'	R. idaeus
Soleihov		Markjordbær	
'bekkeblom'	Caltha palustris	'folbær'	Fragaria vesca
Tyrihjelm			
'laskøtt'	Aconitum septentrionale		

Myrhatt	Potentilla palustris	Stemorsblom,	
Gåsemure	P. anserina	'ste- el. stymorsblomater'	
Sølvzure	P. argentea	Viola tricolor	
Flekkzure	P. crantzii	Åkerstemorsblom	V. arvensis
Tepperot	P. erecta	Fjellfiol	V. biflora
Trefingerurt	Sibbaldia procumbens	Myrfiol	V. palustris
Enghumleblom	Geum rivale	Skogfiol	V. riviniana
Kratthumleblom	G. urbanum	Engfiol	V. canina
Reinrose	Dryas octopetala	Lifiol	V. montana
Mjødur	Filipendula ulmaria	Geitrams	Epilobium angustifolium
Fjellmarikåpe	Alchemilla alpina	Krattmjølke	E. montanum
Vinmarikåpe	A. vestita	Bergmjølke	E. collinum
Grannmarikåpe	A. filicaulis	Kvitmjølke	E. lactiflorum
Stjernemarikåpe	A. acutiloba	Setermjølke	E. hornemannii
Kjeldemarikåpe	A. glomerulans	Dvergmjølke	E. anagallidifolium
Glattmarikåpe	A. glabra	Myrmjølke	E. palustre
Skarmarikåpe	A. wichurae	Trollurt	Circaea alpina
Bustnype,		Tusenblad	Myriophyllum alterniflorum
'rundnyp' 'krunge'	Rosa villosa	Hesterumpe	Hippuris vulgaris
Kjøttnype,		Skrubbær	
'langnyp' '(k)nypkjerr'	R. dumalis	'skrubb'	Cornus suecica
Kvitkløver,		Sanikkel	Sanicula europaea
'kvit-dupp, -kløver'	Trifolium repens	Hundekjeks,	
Alsikekløver	T. hybridum	'hundsleik'	Anthriscus sylvestris
Raudkløver,		Karve,	
'rau-dupp, -kløver'	T. pratense	'karve'	Carum carvi
Rundskolm	Anthyllis vulneraria	Gjeldkarve	Pimpinella saxifraga
Tiriltunge,		Strandkjeks	Ligusticum scoticum
'tellitong, -tom'	Lotus corniculatus	Sløke,	
Skogvikke	Vicia sylvatica	'skogstut'	Angelica sylvestris
Fuglevikke,		Kvann	A. archangelica
'musertergras'	V. cracca	Olavsstake	Moneses uniflora
Gjerdevikke	V. sepium	Perlevintergrøn	Pyrola minor
Vårerteknapp	Lathyrus vernus	Klokkevintergrøn	P. media
Gulskolm	L. pratensis	Lækjevintergrøn	P. rotundifolia
Gaukesyre	Oxalis acetosella	Furu vintergrøn	P. chlorantha
Sjuskjære	Geranium sylvaticum	Nikkevintergrøn	Orthilia secunda
Urakatt	G. robertianum	Greplyng	Loiseleuria procumbens
Blåfjør	Polygala vulgaris	Blålyng	Phyllodoce coerulea
Dikevasshår	Callitriche stagnalis	Moselyng	Cassiope hypnoides
Småvasshår	C. palustris	Kvitlyng	Andromeda polifolia
Platanlønn ¹⁾	Acer pseudoplatanus	Mjølbær	Arctostaphylos uva-ursi
Springfrø	Impatiens noli-tangere	Rypebær,	
Trollhegg	Frangula alnus	'bjønnaber'	A. alpina
Fagerperikum	Hypericum pulchrum	Klokkelyng	Erica tetralix
Lodneperikum	H. hirsutum	Røsslyng,	
Firkantperikum	H. maculatum	'røssløg'	Calluna vulgaris
Klåved	Myricaria germanica	Tytebær,	
Rundsoldogg,		'typper'	Vaccinium vitis-idaea
'rengormgras'	Drosera rotundifolia	Blokkebær,	
Smalsoldogg	D. anglica	'blakkbær'	V. uliginosum
		Blåbær	
		'blåbær'	V. myrtillus
		Tranebær,	
		'myrbær'	V. oxycoccus

Småtranebær, 'myrber'	Vaccinium microcarpum	Gytjeblererot	Utricularia intermedia
Krekling, 'krekling, pessravall'	Empetrum nigrum	Mellom-blærerot	U. x ochroleuca
Fjellkrekling 'krekling, pessravall'	E. hermaphroditum	Småblærerot	U. minor
Fjellpyrd	Diapensia lapponica	Groblad, 'grørabla'	Plantago major
Gulldusk	Lysimachia thyrsoflora	Smalkjempe	P. lanceolata
Skogstjerne	Trientalis europaea	Strandkjempe	P. maritima
Strandkryp	Glaux maritima	Klengjemaure	Galium aparine
Fjørekoll	Armeria maritima	Sumpmaure	G. uliginosum
Bukkeblad, 'geitaklav'	Menyanthes trifoliata	Myrmaure	G. palustre
Åkerminneblom, ('forglemmegei')	Myosotis arvensis	Myske	G. odoratum
Jonsokkoll, 'skreddar'	Ajuga pyramidalis	Kvitmaure	G. boreale
Skjoldberar	Scutellaria galericulata	Stormaure	G. mollugo
Blåkoll	Prunella vulgaris	Linnea, 'nåløhlgras'	Linnaea borealis
Guldå, 'de, dæ'	Galeopsis speciosa	Raudhyll ³⁾	Sambucus racemosa
Kvassdå, 'de, dæ'	G. tetrahit	Krossved	Viburnum opulus
Vrangdå, 'de, dæ'	G. bifida	Vendelrot	Valeriana sambucifolia
Raud-tvetann	Lamium purpureum	Blåknapp	Succisa pratensis
Skogsvinerot	Stachys sylvatica	Raudknapp	Knautia arvensis
Åkersvinerot	S. palustris	Storklokke	Campanula latifolia
Kransmynte	Clinopodium vulgare	Blåklokke, 'blå-bjill, -klokk'	C. rotundifolia
Åkermynte, 'myntgras'	Mentha arvensis	Botnegras	Lobelia dortmanna
Piggeple ²⁾	Datura stramonium	Gullris	Solidago virgaurea
Brunrot	Scrophularia nodosa	Fjellbakkestjerne	Erigeron boreale
Fjellveronika	Veronica alpina	Kattefot	Antennaria dioica
Snauveronika	V. serpyllifolia	Skoggråurt	Gnaphalium sylvaticum
Bakkeveronika	V. arvensis	Setergråurt	G. norvegicum
Veikveronika	V. scutellata	Dverggråurt	G. supinum
Tveskjeggveronika	V. chamaedrys	Gul gåseblom ⁴⁾	Anthemis tinctoria
Lækjeveronika	V. officinalis	Ryllik, 'røllek'	Achillea millefolium
Revebjølle, 'hestromp'?	Digitalis purpurea	Nyseryllik	A. ptarmica
Stormarimjelle	Melampyrum pratense	Balderbrå, 'prestkraga'	Matricaria maritima s.lat.
Småmarimjelle	M. sylvaticum	Tunbalderbrå	M. discoidea
Vanleg augnetrøst	Euphrasia brevipila	Reinfann, 'reinfang'	Chysanthemum vulgare
Fjell-augnetrøst	E. frigida	Prestekrage, 'prestkraga'	C. leucanthemum
Småengkall, 'penggras'	Rhinanthus minor	Hestehov, 'leir-fivil, -fiol, leirkåp'	Tussilago farfara
Vanleg myrklegg	Pedicularis palustris	Åkersvineblom	Senecio vulgaris
Kystmyrklegg	P. sylvatica	Fjelltistel	Saussurea alpina
Svarttopp	Bartsia alpina	Vegtistel	Cirsium vulgare
Tettegras	Pinguicula vulgaris	Myrtistel, 'tistill'	C. palustre
Storblærerot	Utricularia vulgaris	Kvitbladtistel, 'sausprenn'	C. heterophyllum
		Åkertistel	C. arvense
		Haremat	Lapsana communis

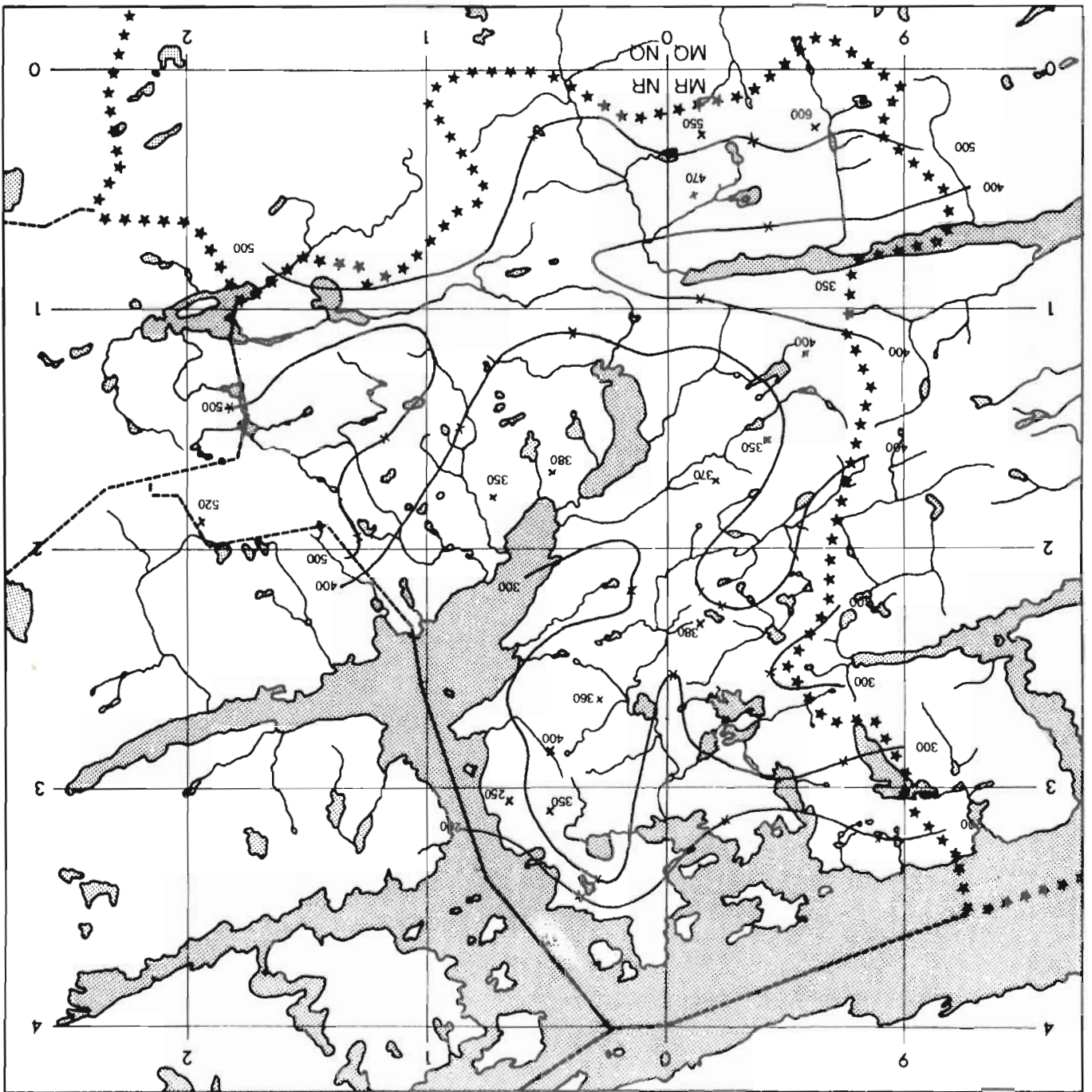
Følblom	Leontodon autumnale	Øyresvæve	Hieracium auricula coll.
Sumphaukeskjegg	Crepis paludosa	Fjellsvæve	H. sect. Alpina
Åkerdylle	Sonchus arvensis	Skogsvæve	H. sect. Sylvatica
Skogsalat	Mycelis muralis	Beitesvæve	H. sect. Vulgata
Turt		(Blåsvæve)	H. sect. Caesia
'tort'	Cicerbita alpina		
Løvetann		(Bladsvæve)	H. sect. Foliosa
'gullboste, hårkall'	Taraxacum officinale coll.		

Dei følgjande artane er rapporterte, men eg har ikkje sett belegg: Steintelg (*Dryopteris abbreviata*), nøstepiggknopp (*Sparganium glomeratum*), fjellkvein (*Agrostis borealis*), berg-røyrvkvein (*Calamagrostis epigeios*), seter-rapp (*Poa alpigena*), blårapp (*P. glauca*), tunsaltgras (*Puccinellia distans*), sauesvingel (*Festuca ovina*), rypestorr (*Carex lachenalii*), Blystorr (*C. livida*), sennegras (*C. vesicaria*), stor myrfiol (*Viola epipsila*), vill-lin (*Linum catharticum*), skvallerkål (*Aegopodium podagraria*), krypfredlaus (*Lysimachia nummularia*), kystmaure (*Galium saxatile*) og burot (*Artemisia vulgaris*).

1) Delvis naturalisert, 2) Rapportert ein gong ved Vinjeøra, 3) Forvilla nokre få stader, 4) Truleg utgått.

* tyder underart (sub-species eller ssp.)

Fig. 6. Skoggrensa i Hemne. Det er trekt linjer (isohypser) gjennom punkt der skoggrensa har same høgd. Skoggrensa er teke ut i frå dei nyaste topografiske karta til NGO. Figuren viser at i dei ytre strøka ligg skoggrensa under 200 m, men stlg når vi går innover i landet til over 500 m. Kryss (x) markerer observerte skoggrensehøgder.

Myrfuruskog (*Vaccinio uliginosi-Pinetum*)

Dette er ein glissen furuskogstype med dårleg vokster. Han finst på djup næringsfattig torv, gjerne i kanten av nedbørsmyrar. Liknande typar finst også i hellande terreng med noko tynnare torv. I denne typen finn vi ei blanding av barskogs- og myrplanter. Dei viktigaste er: *røsslyng*, *blokkebær*, *krekling*, *molte* og *torvull*. Av mosar er det mykje *furu-torvmose* og andre *torvmose*-artar, dessutan *furu-mose* og *etasjemose*.

Blokkebær-røsslyngfuruskog (*Bazzanio-Pinetum*)

Dette er også ein heller glissen furuskogstype med oftast låg - middels bonitet. Typen finst gjerne på grunnlendt fastmark med ein heller næringsfattig råhumus.

Einer-busker er vanlege. Elles finn vi nøysame barskogsartar som *blokkebær*, *blåbær*, *krekling*, *røsslyng* og *tytebær*. Til skilnad frå liknande typar i innlandet finst gjerne *skrubber*, *bjønnekam*, *kvitlyng* og stundom også *blåtopp*. Av mosar er det *furumose*, *etasjemose* og *li-torvmose* som gjer mest av seg. Den siste manglar i innlandsfuruskogane. På særleg grunnlendt mark med uproduktiv *furu* kan det vera mykje *gråmose*.

Blåbærskog (*Corno-Betuletum myrtilletosum*)

Dette er oftast ein blandingsskog av *bjørk* og *furu* med middels bonitet. I låglandet kan det vera reine *furu*-skogar. Opp mot fjellet er det mest *bjørk*.. Den dominerande plantearten er *blåbær*, men det finst også atskillig *tytebær* og *fjellkrekling*. Elles finst spreidde eksemplar av grasvokstrar og urter som *hårfrytle*, *maiblom*, *skogstjerne*, *skrubber* og *smyle*. Dei moseartane som gjer mest av seg er *etasjemose*, *furumose*, *kransmose* og *kråkefotmose*. Denne skogtypen veks gjerne på djup men næringsfattig morenejord med råhumus.

Småbregneskog (*Corno-Betuletum dryopteridetosum*)

Småbregnetypen har anten rein *bjørkeskog* eller blanding av *bjørk* og *furu*. Han finst særleg i bakliene på middels god, men ofte stein- og blokkrik jord. Humusen er meir omlaga og gunstigare for plantene enn den i blåbærtypen. Her finn vi dei same planteartane som i blåbærtypen, men i tillegg kjem "småbregnane" *fugletelg*, *hengjeveng* og *sauetelg* inn og dominerer over *blåbærlyngen*. Artar som *bjønnekam*, *gaukesyre*, *kvitsymre* og *nikkevintergrøn* finst også ofte. Forutan dei mosane som er nemnte under blåbærtypen er også *skuggemose* vanleg.

Storbregneskog (*Corno-Betuletum athyrietosum* og *thelypteridetosum*)

Storbregneskogane er oftast reine *bjørkeskogar* som finst på våtare mark med djupare humuslag enn småbregnetypen. Det ser ut til at snødekket ofte er særleg djupt og langvarig på stader der storbregnetypen finst. Planteartane er mykje dei same som småbregneskogane, men som namnet seier er det store (1/2-1 m høge) bregnar som dominerer. Dette er *skogburkne*, *smørtelg* og sjeldnare *fjellburkne*. *Storfrytle* og *sølvbunke* finst også ofte i denne typen. Her finst også fleire mosar som likar fukt og tåler skugge bl.a. *fagermosar* og *veikmose*.

Bjørkesumpskog ("*Chamaemoro-Betuletum*")

Dette er ein heller sjeldsynt type som dekkjer særsmå areal. Han finst på torvmark (i kanten av jordvassmyrar) oftast i den nedre delen av fjellskogane. Typen liknar blåbærtypen, men har mange fuktartar som *molte*, *skogsnelle* og spreidde innslag av nøysame *storr*-artar. Av mosar er det mest grønne *torvmose*-artar.

Lågurtskog (*Melico-Betuletum cornetosum* og *coryletosum*)

Den typen finst på god, ofte steinrik, moldjord i sol-

vendte lier. *Bjørk* og *furu* er dei viktigaste treslaga, men også *osp* og *gråor* kan finnast. På særleg lune stader finst ein undertype med mykje *hassel*. Lågurttypen har mange av dei same artane som småbregnetypen, men fuktartane går tilbake. I tillegg kjem fleire meir kravfulle grasvokstrar og urter. Dei viktigaste av desse er: *bleikstorr*, *bråtestorr*, *hengjeaks*, *lækjeveronika*, *markjordbær*, *sjuskjere*, *skogsvæve*, *skogfiol*, *tveskjeggveronika* og *tågebær*. I "hassel-typen" finst bl.a. *blåklokke*, *engfrytle*, *krattmjølke* og *rottehalmose*.

Høgstaudeskog (*Melico-Betuletum athyrietosum*)

Dette er oftast rein bjørkeskog som finst på liknande stader som lågurttypen, men høgstaudetypen er sterkare påverka av sigevatn. Typen har djup mørk mold (brunjord). Nokre artar er sams med lågurttypen, men vegetasjonen verkar mykje frodigare da det er store bregnar, gras og urter (høgstauder) som dominerer. Viktige artar er *bringebær*, *einstape*, *firkantperikum*, *kvitbladtistel*, *mjødurt*, *ormetelg*, *skogburkne*, *skogrøyrkvein*, *smørtelg*, *strandrøyr* og *tyrihjelm*. Som i storbregnetypen kjem det inn *fagermosar* og *veikmose*.

Varmekjære skogar (*Ulmo-Tiletum*)

Denne skogtypen finst berre på særleg gunstige stader, i bratte solvendte lier, ofte delvis rasmarek. Skogen er ei blanding av ulike treslag, men eit godt kjenneteikn er at *alm* eller *hassel* finst. Busk-forma *hegg* er også vanleg. Typen varierer mykje etter vasstilførsla. Dessutan er det noko skilnad etter kor oseanisk klimaet er. Typisk er ei rekkje varme- og næringskrevjande artar som: *hengjeaks*, *junkerbregne*, *kratthumleblom*, *krattlodnegras*, *krattmjølke*, *lerkespore*, *lodneperikum*, *lundrapp*, *myske*, *ormetelg*, *sanikkel*, *skogstjerneblom*, *skogsvinerot*, *skogvikke*, *storklokke*, *stornesle*, *trollbær*, *urakatt*, *vendelrot* og *vårerteknapp*. Av mosar kan nemnast *almemose*, *kryp-fagermose*,

rosettmose og *stor moldmose*.

Hegg-gråorskogar (*Alno-Prunetum*)

Hegg-gråorskogar finst på flaumpåverka mark langs dei større elvane i låglandet. Dette er frodige skogar med velutvikla og snøgtveksande *gråor*. Dessutan er det innslag av *hegg*, og på tørrare stader også *bjørk*. Dominerende artar er *bringebær*, *mjødurt* eller *strutseveng*. Elles finst mange næringskrevjande gras og urter: *enghumleblom*, *firblad*, *hundekjeks*, *hundekveke*, *myrfiol*, *nyresoleie*, *skogstjerneblom*, *sløke*, *springfrø*, *sumphaukeskjegg*, *sølvbunke*, *turt* og *vendelrot*. Kravfulle og skuggetålande mosar som *engmose*, *skog-fagermose*, *tujamose* og *veikmose* er vanlege.

Dei som kjenner landsskogstakseringa si vegetasjonsinndeling finn i tab. 2 samanhangen med den inndeling som er bruka her.

Tab. 2. Samanhangen mellom dei skogtypane som er bruka i denne rapporten og Landsskogtakseringa sine vegetasjonstypar (Landsskogtakseringa 1958).

Rapporten	Landsskogtakseringa
Myrfuruskog	Furumyr/vass-sjuk skogsmark
Blokkebær-røsslyngfuruskog	Røsslyngmark
Blåbærskog	Blåbærmark u/småbregnar
Småbregneskog	Blåbærmark m/småbregnar
Storbregneskog	Gras- og urterik mark
Bjørkesumpskog	Lauvmyr/vass-sjuk skogsmark
Lågurtskog	Moserik mark m/urter
Høgstaudeskog	Gras- og urterik mark
Varmekjær skog	Gras- og urterik mark
Hegg-gråorskog	Gras- og urterik mark

B. MYR

Myrar i Hemne er undersøkte av Arnfinn Skogen og Asbjørn Moen som vitja delar av bygda i 1969 i samband med "Landsplanen for myrreservat". Stormyra og myrar ved Mo (sjå kap. VII) er granska av Hovde (1970 og 1971). Sjølv har eg spreidde notat, nokre vegetasjonsanalysar og torv-analysar frå ulike delar av Hemne, men eg har ikkje gjort systematiske myrregistreringar.

Kring 10% av arealet i Hemne er myr (etter dei nyaste karta frå NGO, M 711-serien). Myrane kan grupperast på ymse vis (sjå t.d. Moen 1973). Her skal vi bruke ei inndeling som går på kvar torva (og myrplantene) får mineralnæringa frå og kor stor ("rik") denne tilførsla er. Skilnaden i tilførsla av mineralnæring gir som rimeleg er, også tydelege skilnader i plantedekket.

Ein annan viktig faktor som gir skilnader i vegetasjonen, er kor våte myrane er. Dei tørraste partia er *tuvene* der det veks mykje av lyngartar. *Tuvene* har omlag dei same plantene på alle myrtypene. Vanleg tuvevegetasjon i Hemne er: *furu* (ofte dvergeksempelar), *røsslyng*, *krekling*, ⁺*klokkelyng*, *furu-mose*, ⁺*gråmose*, *furu-torvmose*, *rust-torvmose* og *reinlav*. Artane med plussmerke (+) er typiske for kystmyrar. Våtare delar av myrane, utan særleg lyng, kallast *matter*. *Fastmattene* er vanlegvis trygge å gå på. *Mjukmattene* kan ein risikere å plumpe gjennom. Opne parti med naken torv, utan samanhengande mosedekke og med grunnvatnet heilt i dagen, blir kalla *lausbotnar*. I nedbørsrike strøk som Hemne, kan det lagast torv, og dermed myr, også oppe på åsar og rygger (ikkje berre nede i botnar og søkk). Slike *terrengdekkjande myrar* (teppe-myrrar eller "blanket bogs") finst forutan i Vest-Norge også på dei britiske øyane.

Nedbørsmyr (ombrotrof myr)

Hit reknar vi myrar, eller myrparti, som får vatn og mineraltilførsle berre frå nedbøren. Nedbørsvatnet er så

næringsfattig at berre eit tjuetal høgre planter klarer seg på nedbørsmyrane. I kyststrøka er det litt fleire artar som kan vekse på nedbørsmyr enn i innlandet, slike artar er merka med ein pluss (+) nedanfor. På nedbørsmyrane er det ofte mykje tuvevegetasjon med dei artane som er nemnte tidlegare. På mattene finst *bjønnskjegg*, *molte*, ⁺*pors*, ⁺*rome*, *rund soldogg*, *småtranebær*, ⁺*sveltstorr*, ⁺*grasmose*, ⁺*vorte-torvmose* og andre nøysame *torvmose*artar. I lausbotnane finst: *dystorr*, *rund soldogg*, *smal soldogg* og *kvitmyrak*.

Fattigmyr (fattig jordvassmyr)

Jordvassmyrane (minerotrofe myrar) får i tillegg til nedbørsvatnet også tilført vatn som har vore i kontakt med mineraljord. På dei fattige jordvassmyrane finst mange av dei same plantene som på nedbørsmyrane, men i tillegg kjem nokre nøysame "jordvassindikatorar". Dette er planter som ikkje klarer seg med berre nedbørsvatn, men som også må ha noko jordvatn. Slike artar er: *blåtopp*, *bukkeblad*, *duskull*, *elvesnelle*, *flaskestorr*, *myrsnelle*, *slåttestorr*, *stjernestorr* og *trådstorr*.

Mellommyr (intermediær jordvassmyr)

Her kjem fleire middels kravfulle jordvassindikatorar inn. Av desse kan nemnast: *blåknapp*, *dvergjamne*, *kystmyrklegg*, *myrfiol*, *myrhatt*, *myrmaure*, *strengstorr*, *sveltull*, *sølvvier*, *tvebustorr*, *vanleg myrklegg*, *blank-torvmose*, *brun-klomose* og *sump-tvebladmose*.

Rikmyr (rik og ekstremrik jordvassmyr)

Dette er mest bakkemyrar med tilførsle av særleg næringsrikt jordvatn. Her blir nokre av dei nøysame artane frå dei fattigare myrane utkonkurrerte. I staden kjem mange kravfulle artar. I lista nedanfor er dei mest kravfulle (kalkelskande) artane merka med pluss (+). Rikmyrsartar:

augnetrøst, *breiull*, ⁺*brunskjene*, ⁺*engmarihand*, ⁺*engstorr*, *fjellfrøstjerne*, *gulstorr*, ⁺*hårstorr*, *kornstorr*, *myrsauklauk*, *svarttopp*, *liten brun-klomose*, *makkmose* og *stjerne-mose*.

C. FJELL OG HEI

Vegetasjonen i fjellet, området over skoggrensa, i Hemne er ikkje særleg godt undersøkt. Eg har heller ikkje kunne leggje særleg vekt på fjella under feltarbeidet i 1975. Såleis er dei høge fjella sør for Vinjefjorden mot Halså og Surnadal heilt ukjente for meg. Det er sjølvstgått også atskillig skilnad på vegetasjonen på dei ytre, låge kystfjella og dei høgre fjella lengst inne i kommunen.

Vind og ver er av stor betydning for utforminga av plantedekket i fjellet. På dei øvste vindblåste rabbane der det ligg lite snø vinters tid, finn vi hardføre planter som *greplyng*, *aksfryttele*, *fjellpryd*, *rabbesiv*, *gråmose* og nokre lav-arter. Der det er noko lunare og vanlegvis bra med snø om vinteren, finn vi meir lyng, gras og urtar bl.a. *blåbær*, *dvergbjørk*, *finntopp*, *fjelljamne*, *røsslyng*, *skrubb-bær* og *smyle*. Der snøen ligg særst lenge får vi snølegevegetasjon med *dverg-gråurt*, *fjellsyre*, *musøyre*, *trefingerurt*, *safranlav* og ymse mosar. På liknande stader veks også den vesle bregnen *hestespreng*.

Dessutan er det sjølvstgått også myrmar (sjå framafør) over skoggrensa. Særleg er det mykje bakkemyrmar, både fattige og rike, akkurat i det øvre skogbandet (subalpine myrmar).

Når det gjeld fjellvegetasjonen i område med rikare bergarter, viser eg til lokaliteten O (s. 69).

Elles finn vi i Hemne, både på fjellet og i låglandet ut mot kysten, ulike "fuktheiar". Med dette meiner eg fuktige trelause heiar, med oftast skrinn torvjord. Det er ofte vanskeleg å skilje mellom slike heiar og fattige rismyrmar. Dominerande art er ofte *røsslyng*. Elles er det gjerne eit

innslag av spreidde myrplanter som *molte*, *torvull* og *torv-mosar*. Flekkevis kan vi også finne *heisiv*. Desse plante-samfunna er til no ikkje skikkeleg botanisk utforska.

D. HAVSTRAND

Heller ikkje havstrandvegetasjonen i Hemne er systematisk undersøkt. Kristiansen (1974) har studert flybilete over kommunen i samband med ein landsplan for vern av strandenger. Han seier at det ikkje finst strandengvegetasjon av interesse i Hemne. Og det er nok sant at det finst att lite av større urørte område med havstrandvegetasjon i bygda. Med strandvegetasjon tenkjer eg her på plantedekke av salttålande høgre planter like under og over flomålet (altså ikkje algevegetasjonen med tang og tare i sjølve fjøra og djupare).

Oftast er det berre eit smalt belte, opptil eit par meter breitt, med strandplanter langs fjordane. Store delar av strendene er berg eller heller grov stein. Dei harde og sure berga har oftast svært lite av høgre planter. På dei noko flatare steinstrendene finn vi ein ordinær strandflora. Ytst er det ofte spreidde eksemplar av *strandkryp*, *skjørbuskurt*, *fjøresaltgras* og så med kvart innover ei tettare matte med *strandkjempe*, *fjørekoll*, *raudsvingel*, *gåsemure* og *tiriltunge*.

I sjølve tangskåren ("driftvollen") finst det meir høg-vaksne og kravfulle artar som ofte også opptrer som åkerugras. Slike artar er *vanleg høymole*, *krushøymole*, *kvassdå*, *kveke*, *strandrug* og *åkerdylle*. Desse artane er kanskje vanlegast i småbukter der det legg seg opp litt grus og grovsand.

På meir beskytta strandstrekningar med finsand og leire kan også *småsivaks* og *fjøresivaks* finnast.

Større, flate strandenger på sand- og leiravsetningar (akkumulasjonsstrender) har tidlegare funnest ved osen til fleire av dei større elvane, på Vesseøra, mellom Sjø og

Haugaelva, på Vinjeøra ved Fjelna, på Sagøran ved Hollaelva og ved utlaupet av Åelva (Røsta). Trass at dei er meir eller mindre øydelagte av menneskeverk, vil nokre av desse ørane bli nærare omtala seinare (Kap. VII).

E. FERSKVATN

Plantelivet i og ved ferskvatn blir mellom anna bestemt av kor næringsrikt vatnet er, botntilhøva, kor djupt vatnet er og om vatnet er stillestående eller rennande.

Mesteparten av vatna og elvane i Hemne har næringsfattig og nokså surt vatn (oligotroft vatn). Der det er nokonlunde grunt og stilt vatn med dybotn finn vi gjerne eit storrbelte av nøysame sumpplanter som *elvesnelle*, *flaskestorr* og *tråd-storr*. Slik vegetasjon blir kalla høgstorrsump. Somme stader finst små bestandar av flytebladsplanter som *flotgras*, *kantnøkkerose*, *soleinøkkerose* og *vanleg tjønnaks*. Særleg grunne vatn kan vera temmeleg nedgrodde av slike planter (t.d. Flatvatnet og Litl-Setersetervatnet). Omlag heilt neddukka i vatnet veks *blærerot*-artar, *botngras*, *brasmegras*, *krypsiv* og *tusenblad*.

Tjønner som er omgjevne av fattige myrar har ofte brunfarga, surt vatn (dystroft vatn). I desse veks ofte *bukkeblad* om det ikkje er for djupt, og *nøkkeroser* lenger ute.

Sørs næringsrike (eutrofe) vatn veit eg ikkje av i Hemne. Der berggrunnen er god og det kanskje attåt er tilsig frå gjødsla mark, kan det finnast ein noko meir kravfull og frodig vass- og strandvegetasjon. Typiske artar er *gulldusk*, *mjuk-sivaks*, *sjøsivaks*, *skjoldberar*, *takrøyr* og *åkermynte* (jfr. områda E og K).

F. KULTURAVHENGIG VEGETASJON

På seterstølar, nedlagt innmark og andre område som er eller har vore sterkt beita, finn vi ein open engvegetasjon

med gras og urter. Variasjonen i desse "naturengane" er stor, men nokre typiske artar er: *bleikstorr*, *engkvein*, *engfrytle*, *gulaks*, *knegrass*, *smyle*, *sølvbunke*, *blåkoll*, *engsoleie*, *firkantperikum*, *følblom*, *glattmarikåpe*, *jonsokkoll*, *lækjeveronika*, *skarmarikåpe* og *tveskjeggveronika*.

No som seterdrifta og skogsbeitet (særleg med storfe) har gått attende, vil mange av desse areala gro til med kratt og seinare skog.

Markaslåtten, både på myrane og i skogliene, er ei anna avleggs driftsform som har endra plantedekket monnaleg. O. Aune (1973) registrerte 125 engsløtt berre i Hollamarka, i 100 av dei har det vore høybu (løe). Mykje av det som vi til dagleg oppfattar som naturleg skog og myr er eigentleg eit "kulturprodukt" i gradvis endring.

VI. VEGETASJONEN I PLANLEGGJINGSSAMANHENG

I dette kapitlet blir nokre av eigenskapane ved myr- og skogtypene summerte opp i håp om det kan vera til hjelp for arealplanleggjinga. Ved å bestemme vegetasjonstypen kan vi seie ein god del om fornuftig bruk av eit område. Fornuftig bruk vil som regel seie å leggje all utbyggjing (vegar, industri, boligar, hytter) til lågproduktive og vanlege vegetasjonstypar. Dei meir høgproduktive vegetasjonstypene må sparast for jordbruk, skogbruk og eventuell viltproduksjon. Vidare bør dei sjeldsynte typene takast vare på for å halde på mangfaldet i landskapet.

Fig. 7 gir ei skjematisk framstilling av næringstilstand, vassforsyning og jordsmonn i skog- og myrtypene. Dei mest verdifulle typene finn vi her til høgre i figuren.

Med utgangspunkt i tilsvarande tabellar hos Moen (1974) og Moen & Møen (1975) og Bretten (1975) har eg i tab. 3 vurdert primærproduksjon, beiteverdi, verdi for skogplanting

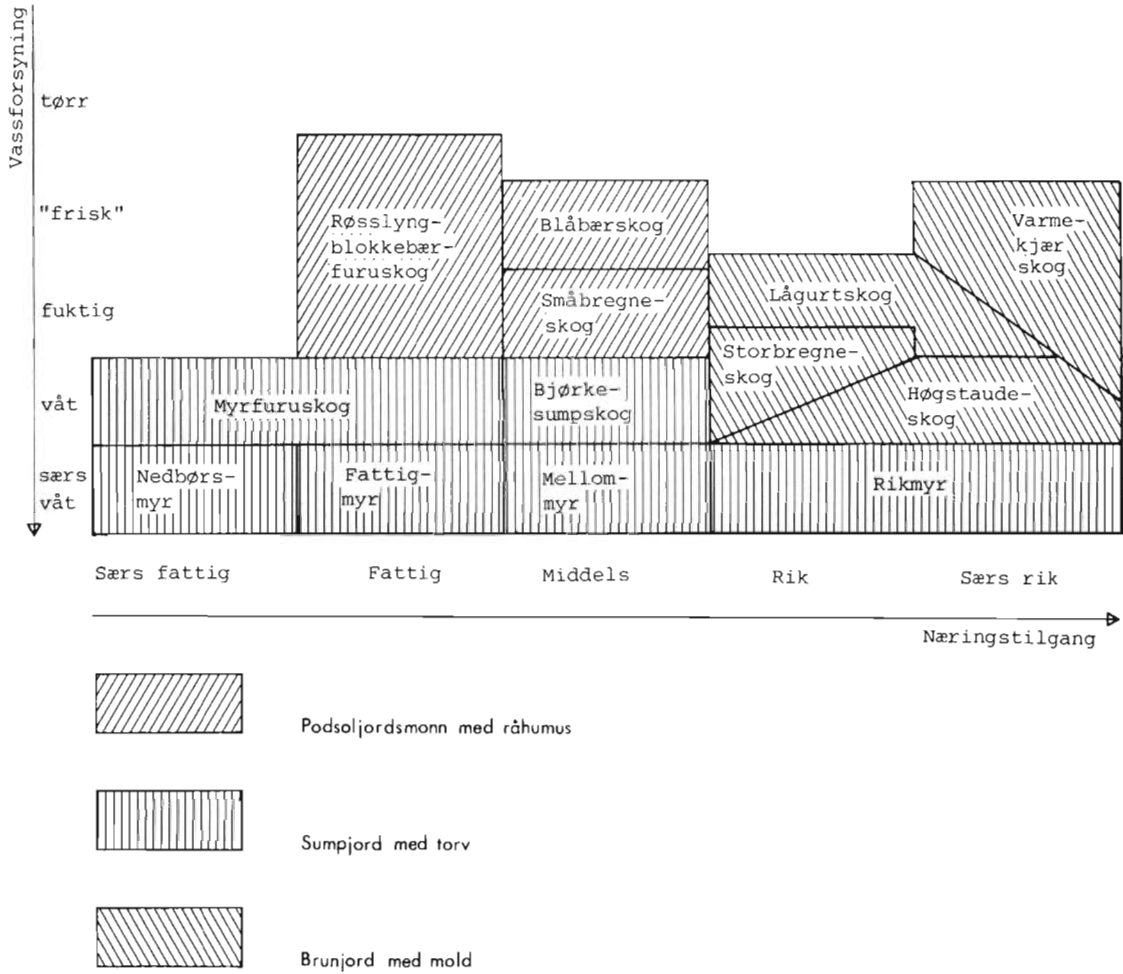

Fig. 7. Skjematisk framstilling av næringstilgang, fukttilhøve og jordtype for skog- og myrtypane. Hegg-gråorskogen må plasserast omlag som høgstaude-skogen, men med noko større breidde på fuktskalaen (flaumpåverknad).

Tabell 3. Primærproduksjon, bruksverdi for ulike føremål og slitasjestyrke for myr- og skogtypene.

Vurderingsskala (relative verdier):	Primærproduksjon	Beiteverdi			Naudsynt kultivering ein føresetnad		Slitasjestyrke
		Storfe	Sau	Storvilt sommar/vinter	Verdi for skogplanting	Dyrkingsverdi	
1: låg (liten)							
2: måteleg							
3: god							
4: høg (stor)							
+: fare for ugrasproblem							
°: sterk gjødsling (kalking) naudsynt							
°: motorisert ferdsel på telefri mark særleg uheldig							
Nedbørsmyr	1	1	1	1/1	1	2°	1●
Fattigmyr	1-2	1-2	1	1/1	1-2	2-3	2●
Mellommyr	1-2	2	1-2	1/1	2	3	2●
Rikmyr	2-3	3	2-3	2/1	2-3 ⁺	3-4	3●
Myrfuruskog	2-3	1	1	1/1	1-2	2	1●
Blokkebær-røsslyngfuruskog	2-3	1	1	1/2	1-2	1-2	1-2
Blåbærskog	3	2	2	2/2	2-3	2	2
Småbregneskog	3-4	2-3	2-3	2/3	3	2-3	2
Storbregneskog	3-4	2-3	2-3	3/3	3 ⁺	2-3	2-3
Bjørkesumpskog	2-3	1-2	1	2/2	2-3	2	2●
Lågurtskog	3-4	3-4	4	3/4	3-4 ⁺	2-4	3-4
Høgstaudeskog	4	3-4	3	4/3	3-4 ⁺	3-4	2-3
Varmekjær skog 1)	4	3-4	4	4/4	4 ⁺	4	3
Hegg-gråorskog 2)	4	3-4	2-3	4/2	2-4 ⁺	2-4	3

1) Verdiane har som føresetnad moderat helling og ikkje for steinet jord, men i praksis finst typen oftast på sær bratt og steinrik mark.

2) Stor fare for flaum- og is-skader vil ofte redusere verdien for skogplanting og oppdyrking.

Tabell 4. Middelveidrar for jordanalyrar for nokre prøvar frå skog- og myrtypar i Hemne.

r = råhumus, m = mold, t = torv

Vegetasjonstype	Prøvetal (surleik)	pH	Nitrogen i o/o av glødetap	Kalsium, utbytbart i g/l tørr jord	Magnesium, utbytbart i g/l tørr jord	Basemetting o/o	Glødetap o/o
Røssl.-blokkeb.-furuskog (r)	10	4,1	1,29	0,30	0,20	17,0	84,8
Småbregneskog (r)	10	4,1	2,25	0,30	0,19	16,7	58,5
Lågurtskog (m)	4	4,9	2,63	0,36	0,14	22,8	23,1
Høgstaudeskog (m)	5	4,8	3,00	0,46	0,21	43,4	34,2
Hegg-gråorskog (m)	5	4,9	3,81	1,00	0,19	42,5	10,6
Varmekjær skog (m)	4	5,8	3,30	1,96	0,54	61,4	18,9
Nedbørsmyr (t)	4	3,9	1,68	0,30	0,37	19,4	97,7
Fattigmyr (t)	4	4,2	1,80	0,24	0,16	20,8	92,7
Rikmyr (t)	7	5,2	2,95	3,19	0,27	55,8	71,6

1 34 1

og slitasjestyrke for dei same vegetasjonstypene.

A. JORDSMONN OG NÆRINGSTILGANG

Podsol-jordsmonnet som vi finn i dei fattigaste fastmarks-skogane, har normalt fire tydelege hovudsjikt. Øvst kjem eit lag *råhumus*. Denne er lite nedbrotne planterestar (strø) som ofte er samanfilta av sopptrådar (hyfer). Så kjem eit lag lys mineraljord, (bleikjord) der jern og aluminium er vaska ut. Begge stoffa blir felte ut att i det neste laget, rustjorda, som er raudbrunt farga av jernoksyd og humus-emne. Nedst finn vi så den upåverka undergrunnen. Mykje av furuskogen i Hemne veks på så skrin jord at vi berre finn dei to førstnemnte jordlaga som kviler rett på berget.

Brunjorda i dei rikare skogtypene har meir utydelege sjikt. Øvst kjem eit mørkbrunt, kornet lag med *mold*. Molda er noko oppblanda med nimeraljord (kjem bl.a. av meitemarkane si verksemd), og går gradvis over i den reine mineraljorda i undergrunnen. I dei rikaste av småbregneskogane og dei fattigaste av lågurtskogane finst det overgangstypar mellom podsol og brunjord.

Torva finn vi på myrane og i "sumpskogane". Torv blir til av planterestar som hopar seg opp på stader med høgt grunnvatn. Torvlaget er ofte fleire dm tjukt (2-3 meter på somme nedbørsmyrar) før ein kjem ned på mineraljorda.

Tabell 4 syner resultatata frå kjemiske analysar av nokre jordprøver frå eit utval skog- og myrtypar. pH-verdien er eit uttrykk for surleiken. Dei fattigaste typene er surast (låg pH-verdi) og dei rikaste mindre sure (høgre pH-verdi). Innhaldet av *nitrogen* (kvelstoff, kvæve) og mineralemnet *kalsium* aukar også tilsvarande. Når det gjeld mineralemnet *magnesium* er verdiane frå Hemne mykje større (kring dobbelt så store) som verdiane for tilsvarande vegetasjonstypar i innlandet (Austlandet). Dette kjem av at det er meir mineral (salt) i nedbøren i kyststrøka. Særleg er det grunn til å merke seg at torva frå nedbørs-

myr har meir magnesium enn kalsium. Dette høge magnesiuminnhaldet er truleg ein viktig årsak til at det finst fleire artar på nedbørsmyrane i kyststrøka enn i innlandet.

Tabellen viser også at *basemettingsprosenten* stig frå fattige til rike typar. Basemettinga uttrykkjer tilhøvet mellom "basar" (natrium, kalium, kalsium, magnesium, mangan) og "syre" (hydrogenionar). *Glødetapet* er eit mål for innhaldet av organisk stoff (plante- og dyrerestar) i jorda. Dette er størst i dei typane som har torv eller råhumus. Molda har lægre glødetap på grunn av innblandinga av mineraljord.

B. PRIMÆRPRODUKSJON

Netto-primærproduksjonen blir målt som den årlege tilveksten (rekna som tørrstoffvekt) til plantene. Det er ikkje gjort målingar av planteproduksjonen i Hemne.

Ut frå kjennskap til vegetasjonstypene og målingar andre stader i Skandinavia har eg gjort eit grovt overslag (jfr. Bretten (1975) og Moen & Moen (1975)). Eg har bruka ei 4-gradig vurdering:

1. Låg produksjon,
2. Måteleg produksjon,
3. God produksjon,
4. Høg produksjon.

Klasse 1 kan representere ein årleg overjordisk produksjon av ein storleik opp til omlag 100 kg pr. dekar. Medan produksjonen i klasse 4 kan vera av storleiken 1000 kg pr. dekar. Tabellen viser at eg har vurdert dei fleste myrtypane til å vera lågproduktive (klasse 1 og 2), medan skogtypane produserer meir (klasse 3 og 4). For myrane må ein vera merksam på at produksjonen varierer mykje innan kvar myrtype. Lausbotnar og mjukmatter har vanlegvis mykje lægre produksjon enn fastmatter.

C. BEITEVERDI

Ut frå kjennskap til kva slags planter ulike dyreslag helst beiter og kunnskap om vegetasjonstypene kan ein gjera ei grov vurdering av i kor stor grad dyra kan få stetta behova sine innan den enkelte vegetasjonstypen. I tabellen er det gjort eit slikt overslag, men det er mange atterhald å ta. Mellom anna gjeld dette terrengform, trekkvanar og for vinterbeite også snøtilhøva. Kombinasjonen av vegetasjonstypar er også viktig.

Når det gjeld storfebeitet er dei typene som har mykje gras, storr og urter gjevne høgst verdi. For verdsettjinga av saubeitet er det og lagt vekt på dei same plantegruppene, men vegetasjon med mange grovvaksne artar har fått lægre verdi. Mykje av dei gode saubeita i Hemne er elles i fjellet som ikkje er med i tabellen.

Ved vurderinga av storviltbeitet har eg når det gjeld sommarbeitet lagt mykje vekt på dei same plantegruppene som for storfeet. I tillegg har eg lagt vekt på førekomsten av lauvtre (buskar). Når det gjeld vinterbeitet har typar med etter måten tynt snødekke og godt med buskar (bjørk, rogn, osp, vier) fått dei høgste verdiane.

D. SKOGPLANTING

I tabellen har eg også gjort ei vurdering av kor skikka vegetasjonstypene er for skogplanting. Det er mest tenkt på granplanting. Men på dei fattigaste typene kan furuplanting vera betre. Det bør absolutt vurderast når frodig lyng og tjukk råhumus hindrar naturleg fornying av furuskogen.

På dei frodigaste typene kan det lett bli "ugras"-problem slik at særleg tiltak er naudsynte f.eks. planting under lauvtre-skjerm). Når det gjeld myrtypene er god grøfting ein føresetnad for tabell-verdiane. Myrgrøfting for skogproduk-

sjon kan vera både økonomisk og økologisk diskutabelt.

E. DYRKNINGSVERDI

Dyrkingsverdien kan sjølvsagt ikkje fastsetjast ut frå vegetasjonstypen åleine. I tillegg må også terrenget og mengda av stein og blokker vurderast. Jorddjupet kan også ymse innan den same vegetasjonstypen. Tabellverdiane går ut ifrå moderat helling, akseptabel stein- og blokkmengd og tilstrekkeleg djuplendt mark.

F. SLITASJESTYRKE

I den siste båsen i tabell 3 er det gjeve ei vurdering av kva plantedekket tåler av tråkk og ferdsel. Det er her først og fremst tenkt på folk til fots. Spesielt når det gjeld myrane kan motorkjørety gi store og sær langvarige spor. Dreneringstilhøva kan også bli forandra.

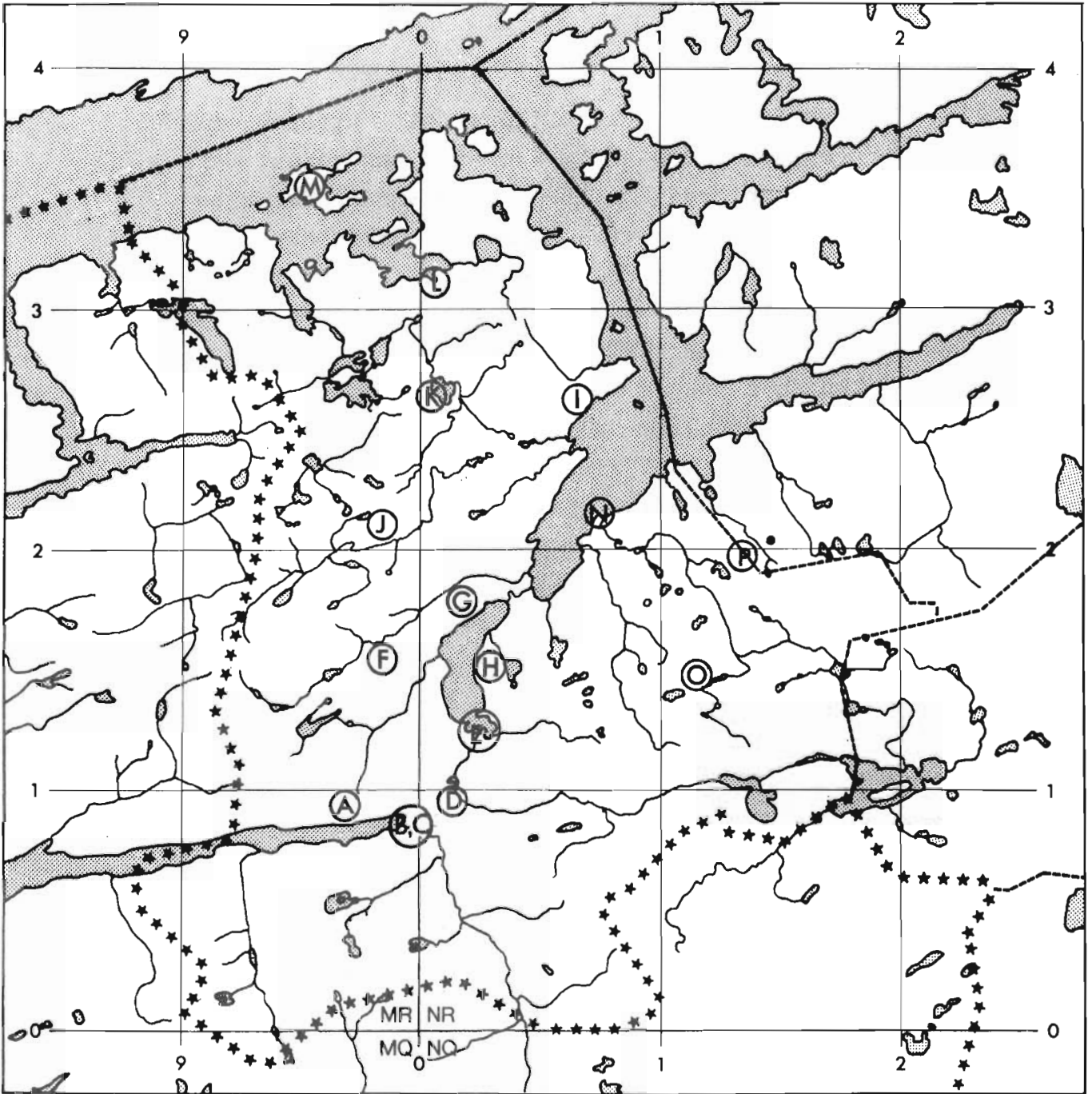

Fig. 8. Botanisk interessante område som er omtalte i i kap. VII. Kvant område har same bokstav som i underoverskriftene i kapitlet.

VII. SÆRLEGE OMRÅDE

I dette kapitlet vil eg skildre nokre utvalte område. Desse er for det meste stader som det bør takast særleg omsyn til i planleggjinga. Nokre få område føresleg eg verna etter naturvernlova. Andre av områda har meir lokal interesse t.d. for naturfagundervisinga i skulane. Eg har teke med ei botanisk vurdering av dei fleste "naturvernområda" som Suul (1975) nemner.

For kvar stad har eg teke med kartbladet (kartblada) der staden kan finnast. Eg viser både til Norges Geografiske Oppmåling (NGO) sine kart i målestokken 1:50 000 (serie M 711) og til økonomisk kartverk i målestokken 1:5 000. Rutetilvisningar i det internasjonale UTM-systemet har eg også teke med. Bruken av denne forma for karttilvisning er forklart på "militær-utgåva" av NGO-karta. UTM-rutenettet er også merka av i kartramma på det økonomiske kartverket. Vidare har eg nemnt dei aktuelle flybileta som eg har hatt for handa. Oftast er dette høgtflygingsbilete i målestokk ca. 1:35 000, stundom også lågtflygingsbilete i målestokk kring 1:18 000. På fig. 8 er det vist kor områda ligg.

A. LIA PÅ NORDSIDA AV VINJFJORDEN

Lokalisering

Kart NGO:	1421 II Vinjeøra.
Økon. kartv.:	BR 125-5-2 Hofsetneset, BS 121-5-1 Haukvika, BS 121-5-2 Vinjeøra.
Flybilete:	1315 G 5-8.
UTM:	MR 9108-9808, 9809, 9909.

Undersøkingar

O. Gjårevoll var her ein kort tur i 1956, Eg gjorde ei

rask befaring 22.6.1975.

Områdeskildring

På nordsida av Vinjffjorden stuper det ei bratt skogli ned i fjorden. Lia går opp i 300 m over havet. Det er omlag 8 km frå Vinjeøra til grensa mot Aure like vest for Bølia. Lia held fram enda 7-8 km i same leia i Aure fram til Todalen.

Vegetasjon og flora

Lia er ikkje fullnøyande undersøkt, men det eg har sett var uvanleg rikt på varmekjære artar og kystplanter (varmekjær skog). Nærare undersøkingar vil sikkert gi fleire interessante funn. Lauvtre og busker er det mange slag av. Særleg er det mykje *hassel*. Dette treslaget har også kulturhistorisk verdi langs Vinjffjorden (bl.a. som materiale til band kring sildtønnene). Elles finst her *alm*, *krossved*, *platanlønn* og *svartor* (nede ved stranda), forutan meir vanlege treslag som *bjørk*, *gråor*, *osp* og *selje*. Vegetasjonen er for det meste sær frodig. Ein etter måten ny tømmerveg som går inn i den austre delen av lia er så tilgrodd at han ikkje synest på fråstand. Innimellom finst nokre skrinne område med *furu*, t.d. ved Slåttet. Her er det også ei lita myr (den einaste i lia).

Ingen annan stad i Hemne har eg sett så mykje *revebjølle* som i denne lia. Av andre kystartar kan nemnast *krattlodnegras*, *lyssiv* og *skogkarse*. Av kravfulle lauvskogsartar finst det mange: *brunrot*, *fîngerstorr*, *fîrblad*, *hengjeaks*, *kantkonvall*, *kratthumleblom*, *maurarve*, *myske*, *ormetelg*, *sanikkel*, *skogsvinerot*, *storklokke* og *vårerteknapp*.

Vegetasjonen er atskillig påverka av kultur (slått, beite, hogst) og er nok fleire stader i stadig endring (suksesjon).

Verneverdi

Lia er prioritert som naturvernområde hos Suul (1975). Eg må seie meg samd i denne vurderinga. Vern etter naturvernlova (reservat eller landskapsvernområde) bør drøftast. Endeleg forslag til avgrensing og verneform bør først komma etter nærare undersøkjingar. Men det synest naturleg å la eit verneområde krysse fylkesgrensa og gå heilt fram til Todalen (fig. 9)

Det ville vera synd om også denne *hassellia* skal bli tilplanta med *gran*. Ved eit vern bør det arbeidast ut ein skjøtselsplan for skogen. Skjøtselen bør ta sikte på å halde nokre av engene i austre delen av lia opne. Vidare bør han vera slik at den lyskrevjande *hasselen* ikkje døyrr i skuggen frå meir konkurransekraftige treslag.

B. VINJEØRA, STRANDENGENE PÅ ØRAN

Lokalisering:

Kart NGO:	1421 II Vinjeøra.
Økon. kartv.:	BS 125-5-2 Vinjeøra.
Flybiletete:	1315 G 7-8.
UTM:	MR 9908.

Område, vegetasjon og verneverdi

På Øran ved osen til Fjelna ligg det eit par-tre små holmar med strandeng-vegetasjon. Her finst dei fleste vanlege strandplantene. På open sand og grus finst også den noko meir sjeldsynte *strandarve*. I tangvollen er det mykje av kystplanten *hesthavre*. Øran er så sterkt påverka av menneskeverk (veg, grustekt) at dei ikkje kan seiast vera verneverdige i større samanheng. Men området burde ha lokal interesse for naturfagundervisninga på skulen. (Lenger ute i fjorden ved osen til Staursetelva ligg det etter kart og flybiletete å dømme eit mogleg strandengområde som eg ikkje har sett på).

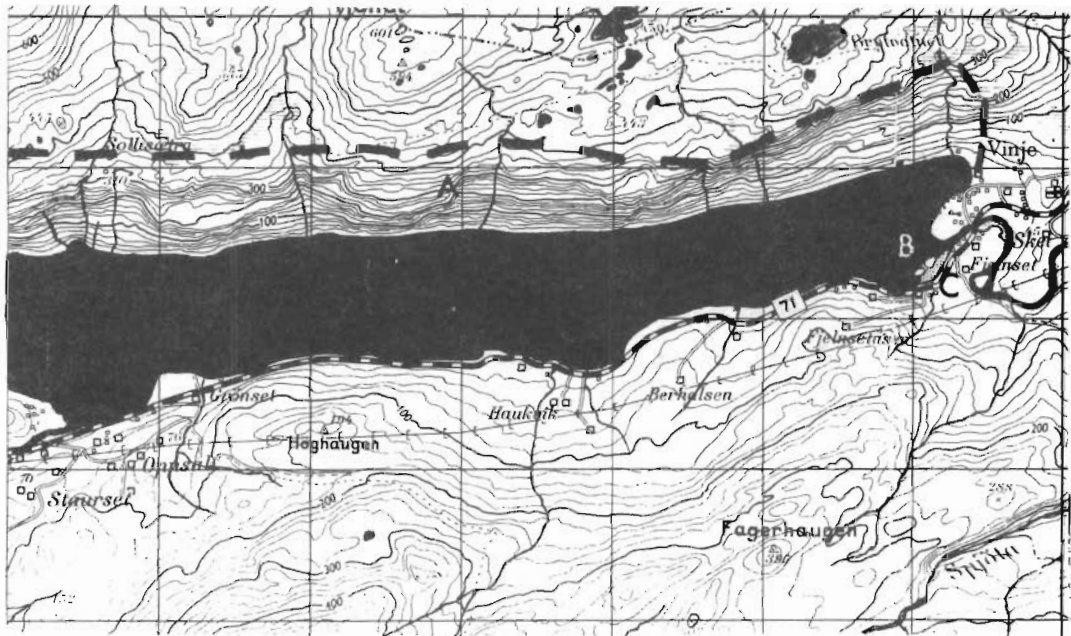
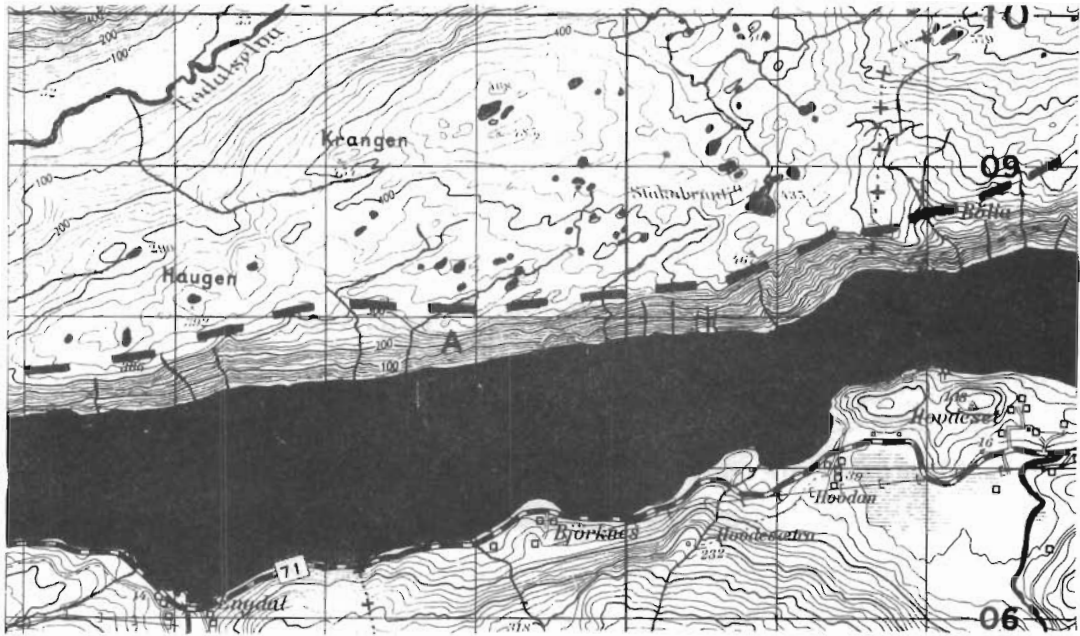

Fig. 9. Områda A, B og C.

A. Lia på nordsida av Vinjefjorden

B. Strandengene på Øran

C. "Gammelola"

(Utsnitt av kartblad 1421 II Vinjeøra,

trykt med løyve frå Norges Geografiske Oppmåling)

C. VINJEØRA, "GAMMELOLA" (GAMMAL SVARTOR)

Lokalisering

Kart og flybilette: som B.

UTM: MR 992 083.

Skildring

Like ved riksvegen S for Samvirkelaget på Vinjeøra står det ei stor og gammal *svartor* (fig.10). Dette treet blir kalla '*Gammelola*'. *Svartor* er såpass sjeldsynt i Hemne at folk flest ikkje har eige namn på denne arten. Lenger sør (Halsa, Straumsnes) heiter oftast *igråor* '*ordder*' medan *svartor* kallast '*ol(e)*' (jfr. Høeg 1974 s. 192).

Markus D. Wessel fortel at lauv frå Gammelola vart bruka til å lage ein mellombels demning da elva truga med å grava seg nytt laup under ein flaum ein gong i åra 1875-85. Alt den gongen skal treet ha vore stort. Etter denne kraftige skjeringa tok det til å rotne og vart innholt, men det er framleis bortimot hundre år seinare, levande og etter måten friskt.

Verneverdi

Eg vil føreslå at denne *svartora* blir freda som naturminne. Gammelola bør få stå i fred så lenge det er liv i ho!

D. STORMYRA

Lokalisering:

Kart NGO: 1421 II Vinjeøra.

Økon. kartv.: BS 121-5-2 Vinjeøra, BS 122-5-3
Eidsfossen, BS 121-5-4 Vinjlia,
BT 121-5-1 Skavdalen.

UTM: NR 0009-0109.

Flybilette: 1315 G 7-8.

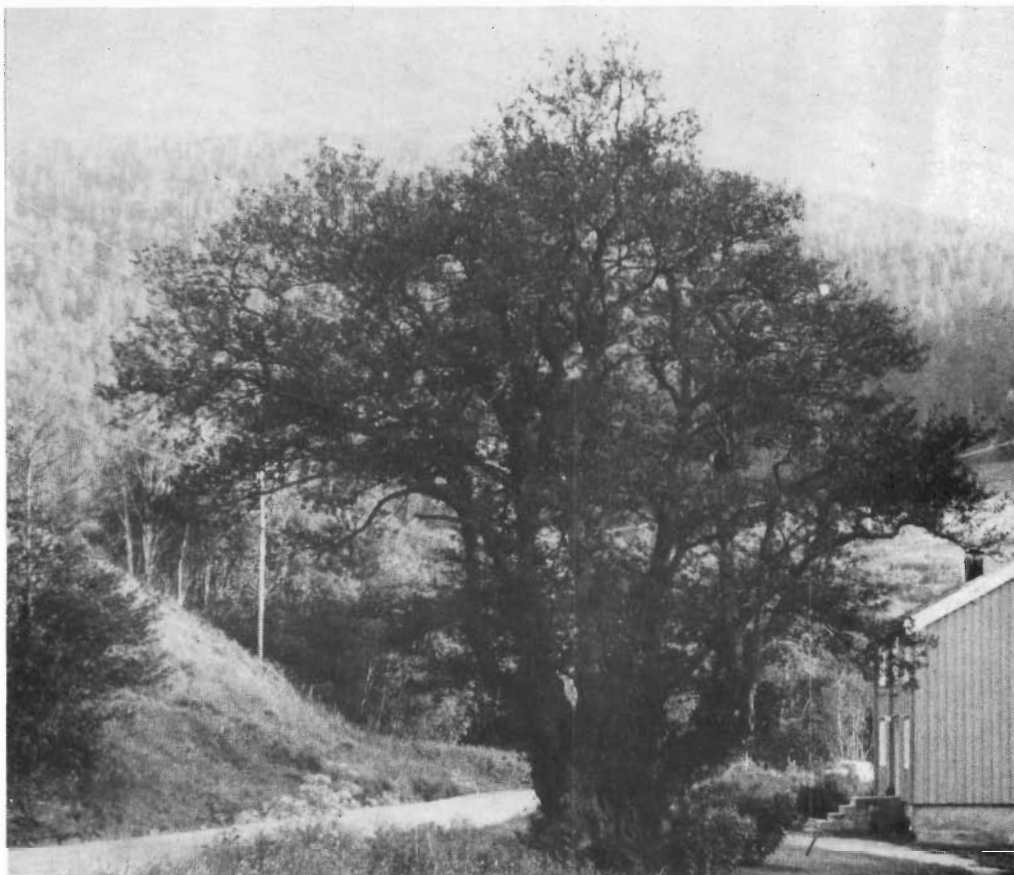

Fig. 10. "Gammelola", ei verneverdig gammel *svartor* ved Vinjeøra (22.06.75)

Fig. 11. Frå myr- og skoglandskapet vest for Mosetra. Tjønnslett-tjønnna og Skogsjølibruna (16.08.72)

Fig. 12. Kystplanten *myrkråkefot*. Elles finst *duskull*, *smal soldogg* og *trådstor* på biletet. Ved Tjønnslett-tjønnna 16.08.72

Fig. 13. Frå den nordre delen av Røstøya. Typisk veksling mellom fattige myrmar og skrinne furuskogar. Trondheimsleia og Hitra i bakgrunnen

Undersøkjingar

Myra vart "detaljundersøkt" av Det norske myrselskap i august 1967. A. Hovde tok vegetasjonsanalysar og torvprøvar i 1969. (Hovde 1970, 1971). A. Moen og A. Skogen vitja myra 25.6.1969. Eg var der 19.8.1975.

Områdeskildring

Med Stormyra meiner eg her myra nord for vegkrossen mellom riksvegane 680 og 71. I aust er området avgrensa av Sjø og i nord av Dammen (eit oppdemt parti av elva). Her er det i følgje myrselskapet 450 dekar myr og like mykje fastmark. Før vegane kom har det vore eit enda større samanhengande myrområde. Det har vore samheng med myrane vest for vegen ved Leitet og Nordlia (delvis oppdyrka) og med myrane S for vegen kring Tjønnan.

Vegetasjon og flora

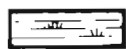
Fig. 14 er ei skisse av vegetasjonstypene i området. Sentralt ligg eit stort område med nedbørsmyr. Dette område er svakt kvelva med det høgste punktet nær dei små dammane. Nedbørsmyra har høge, store tuver på ofte fleire kvadratmeter. Her veks *dvergbjørk*, *krekling*, *røsslyng*, *gråmose*, *furumose*, *furu-torvmose*, *kyst-torvmose*, *rust-torvmose* og litt *kvitkrull* og *reinlav*. Mellom tuvene er det store parti med fastmattevegetasjon og meir eller mindre vassfylte lausbotnar, som på nedbørsmyr kallast "høljjer". På fastmattene dominerer *bjønnskjegg* og *torvull*. Elles finst *rome*, *sveltstorr* og *tettegras*. Av mosar er det *dverg-torvmose*, *kjøtt-torvmose*, *raud-torvmose* og *vorte-torvmose*. I høljene veks *dystorr*, *kvitmyrak*, *bjørne-torvmose* og *vass-torvmose*.

Vestafor nedbørsmyra er det ein litt høgare rygg med spreidde *furutre*, og på kartskissa er det figurert ut eit område med *furumyrskog*.

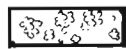
Nord og aust for nedbørsmyra er det fattig jordvassmyr

Fig. 14. Stormyra, vegetasjonsskisse

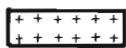
Myr

Bjørk

Or

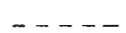
Furu

Veg

Bekker, vasskontur

Vegetasjonsgrenser

NM = Nedbørsmyr

FM = Fattigmyr

MM = Mellommyr

FMS = Furumyrskog

RFS = Røssl.-blokkeb.-furuskog

BS = Blåbærskog

GS = Gråorskog

H = Hogstflate

med stort sett dei same artane som nedbørsmyra, men med innslag av *blåtopp*, *duskull*, *flaskestorr* og *trådstorr*. Her finst også mykje av kystplanten *fløyels-torvmose* (*Sphagnum molle*), sjå Flatberg og Moen (1972, tab. II, sp. 3).

Langs bekken som renn nordover og ut i Dammen finst det noko mellommyr med *blåknapp*, *myrhatt*, *sølvbunke*, *vanleg myrklegg*, *beite-torvmose*, *brun-klømose* og *krok-torvmose*. Vest for bekken har Moen (dagbok) notert eit par rikmyrsig med *engmarihand*, *grønstor* og *myrsaulauk*. Ved bekken og i Tjønnane sør for vegen veks *takrøyr*.

Sør og vest for nedbørsmyra er det furuskog. I vest er det ei fattig tunge med røsslyng-blokkebærtype. I sør er det noko rikare blåbærtype med innslag av *bjørk*. Her er det også planta *gran* for stutt tid sida. Mellom blåbærtypen og nedbørsmyra er det eit svakt tresett myrparti. Aust for nedbørsmyra er det eit smalt band av fattigmyr som går over i blåbærskog med *bjørk* og *furu*. I nord mot Dammen går denne skogen over i eit tresett, forsumpa fattigmyrliknande område med *bjørk* og *furu*. Dette området er sterkt påverka av oppdemminga.

Langs kanten av Dammen, særleg ved bekken i sør, er det høgstorrsumpar. I sjølve Dammen er det ein vassvegetasjon som er uvanleg tett og frodig til å vera i Hemne. Denne vart ikkje grundig undersøkt, men her veks *blærerot*, *gulldusk*, *hesterumpe*, *kantnøkkerose*, (*nøste-?*) *piggknopp*, og store mengder *tjønnaks*.

Ut mot Sjø og på øyane i elva er det frodig hegg-gråorskog. Skogen på Storøya er no uthogd, men han vil nok ta seg oppatt snøgt når *gråora* bryt gjennom den gras- og høgstaude-rike hogstflatevegetasjonen. Både gråorskogen og blåbærskogen nærast elva er tydeleg "kulturpåverka" (tidlegare slått og beite).

Verneverdi

Så store og velutvikla nedbørsmyrar av kysttypen er det

få att av her i landet. Myrar som skal fredast som myrreservat bør vera mest mogleg urørte. Stormyra er påverka på fleire vis (vegar, bekker med tilsig frå dyrkemark, regulert elv og granplanting og grustak/fyllplass nær ved), men dette ser ikkje ut til å påverke den sentrale nedbørsmyra. Vanskar med å finne alternativt fredningsobjekt for denne myrtypen har fått Moen (1975) til å vurdere Stormyra til vernegruppe (1b)-2. 1b står for "*særlig verneverdig nasjonalt*" og 2 betyr "*verneverdige myrer av landsdelsinteresse*".

Dersom verneforslaget blir følgt opp, bør heile det området som er vist på fig.14 takast med, medrekna Dammen og oreskogen på øyane i elva. Slike gråorskogar er også ein sjeldsynt og sær utsett vegetasjonstype som vi har lite att av.

E. GÅSØRAN - LEIRVASSEBUKTA

Lokalisering:

Kart NGO 1421 II Vinjeøra.
Økon. kartv.: BT 122-5-1 Sinnes.
Flybiletete: 1315 F 7-8.
UTM: NR 0212.

Undersøkjingar

Befaring 18.8.1975.

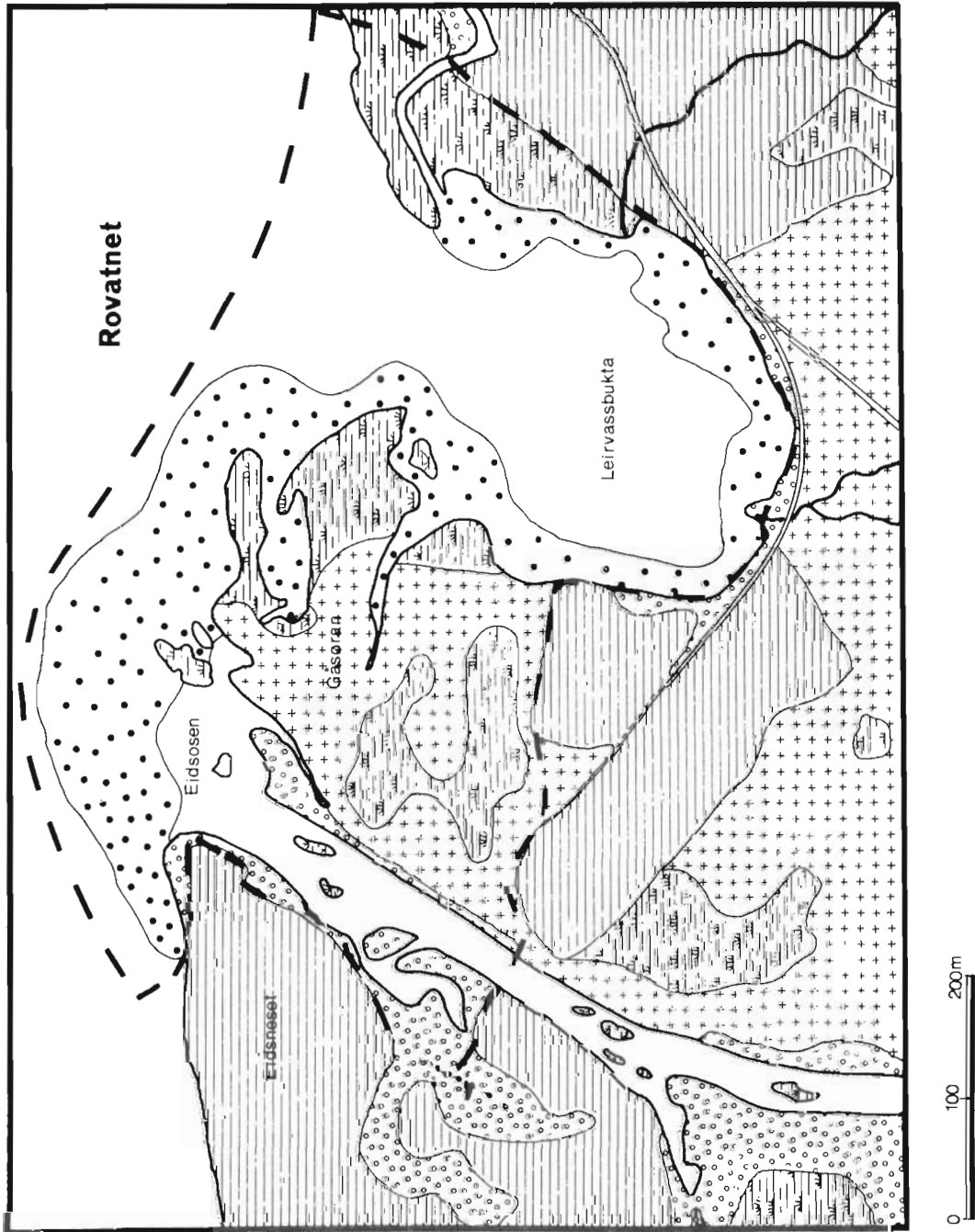
Områdeskildring

Ved Eidsosen, der Sjø renn ut i Rovatnet, har elva lagt opp eit meir eller mindre skogkledd "delta", Gåsøran og Nessaskogen. Like vestafor ligg den grunnne Leirvassbukta.

Vegetasjon og flora

Vegetasjonen er grovt skissert på fig. 15. På Eidsneset, på eit par holmar i elva og delvis også langs søraust-sida

Fig. 15. Område E.
Gåsøran - Leirvassbukta.

av elva er det hegg-gråorskog. Til dels er dette fine bestandar med dominans av *strutseveng*. Andre artar eg har notert her er *bringeber*, *broddtelg*, *firblad*, *gulfrøstjerne*, *mjødurt*, *stornesle*, *strandrøyr*, *sumphaukeskjegg* og *vårkål*.

Ymse høgstorrsumpar og overgangstypar myr-storrsump er det mykje av. Slik vegetasjon finst på slakke strender med mykje finmateriale, i grunne bukter og i gamle elvelaup (no flaumlauf). Artar som veks i dei ulike typane strand- og sumpvegetasjon er: *bukkeblad*, *duskull*, *flaskestorr*, *gulldusk*, *krypkvein*, *krypsiv*, *mannasøtgras*, *myrhatt*, *myrmaure*, *skjoldberar*, *soleihov*, *sumpsivaks*, *takrøyr*, *veikveronika* og *åkermynte*.

Som pionerartar ytst på strendene finst somme stader *evjesoleie* og *sylblad*.

På ein til dels brei, grunn sone ute i vatnet finn vi utafør og innimellom storrsumpene også *kantnøkkerose* og *vanleg tjønnaks*. Det er truleg *nøkkerosene*, som i Hemne kallast 'gås', som har gjeve namnet Gåsøran.

Stordelen av halvøya mellom Søo og Leirvassbukta er kledd med *furu*-dominert blandingsskog. Innimellom er det meir eller mindre opne og delvis sumpige område (spor etter beite/slått?) Ut mot opningane i skogen og på overgangen til myr og sump er det ofte ein god del busker: *einer*, *gråor*, *lappvier*, *pors*, *svartvier*, *trollhegg* og *øyrevier*. *Trollhegg* har eg i Hemne berre funne her.

Verneverdi

Gåsøran er av Suul (1975) nemnt som eit viktig fugleområde. Dei grunne vassområda saman med det store mangfaldet i vekstformene (høg "strukturdiversitet") er truleg med og gjer området verdfullt for fuglelivet. Også vegetasjonen må seiast å ha lokal verneverdi. Slike frodige og varierte sumpområde er sjeldsynte i Hemne. På fig.¹⁵ har eg avgrensa det botanisk mest interessante området.

F. MYRANE VED MO-MOSETRA

Lokalisering:

Kart NGO: 1421 I Hemne.
Økon. kartv.: BS 123-5-3 Moseterdalen,
BS 123-5-4 Ner Vassbygda.
Flybilette: 1315 F 5-7.
UTM: MR 9715, 9815, 9915.

Undersøkingar

A. Hovde gjorde vegetasjonsanalysar og tok torvprøver i 1969 (Hovde 1970, 1971). A. Moen og A. Skogen var i området 26.6.1969. Eg var der 16-17.8.1972.

Områdeskildring

Det aktuelle området er vist på kartet (fig.16). Området inneheld den sørvendte lia opp for dei to bruka Myra og Lintjønnehaugen. Det held fram over bruna mellom Mokjølen og Rumpelia og går over i nordhellinga med Mosetra og ned til Seterelva.

Vegetasjon og flora

Myrane i dette området er mange og syner stor variasjon. Her finst mindre parti nedbørsmyr, også nokre terrengdekkande. Det er også store fattigmyrar med *gråmosetuver*. Men det som framom alt gjer området interessant er dei mange rike bakke- myrane. Dei finst både sørvendt, vest for vegen mellom Myra og Mosetra, og også nordvendt, like vest for Mosetra.

Breinull er ofte ein dominerande art. Elles finst fleire kravfulle nyrplanter: *engmarihand*, *engstorr*, *gulstorr*, *grønstorr*, *jåblom*, *kornstorr*, *myrsaulauk*, *sveltull*, *tvebustorr*, *beite-torvmose*, *blank-torvmose*, *brun-klomose* og *rose-torvmose*.

I tilknytning til myrområdet ved Mo-Mosetra er det også naturleg å nemne det vakre turområdet vidare vestover forbi Sko(g)sjøane og innover mot Todalsfjellet på grensa mot Aure. Heile vegen her er det veksling mellom fattige og rike myr- og bjørkeskogtypar. Naturtypane vitner om mykje

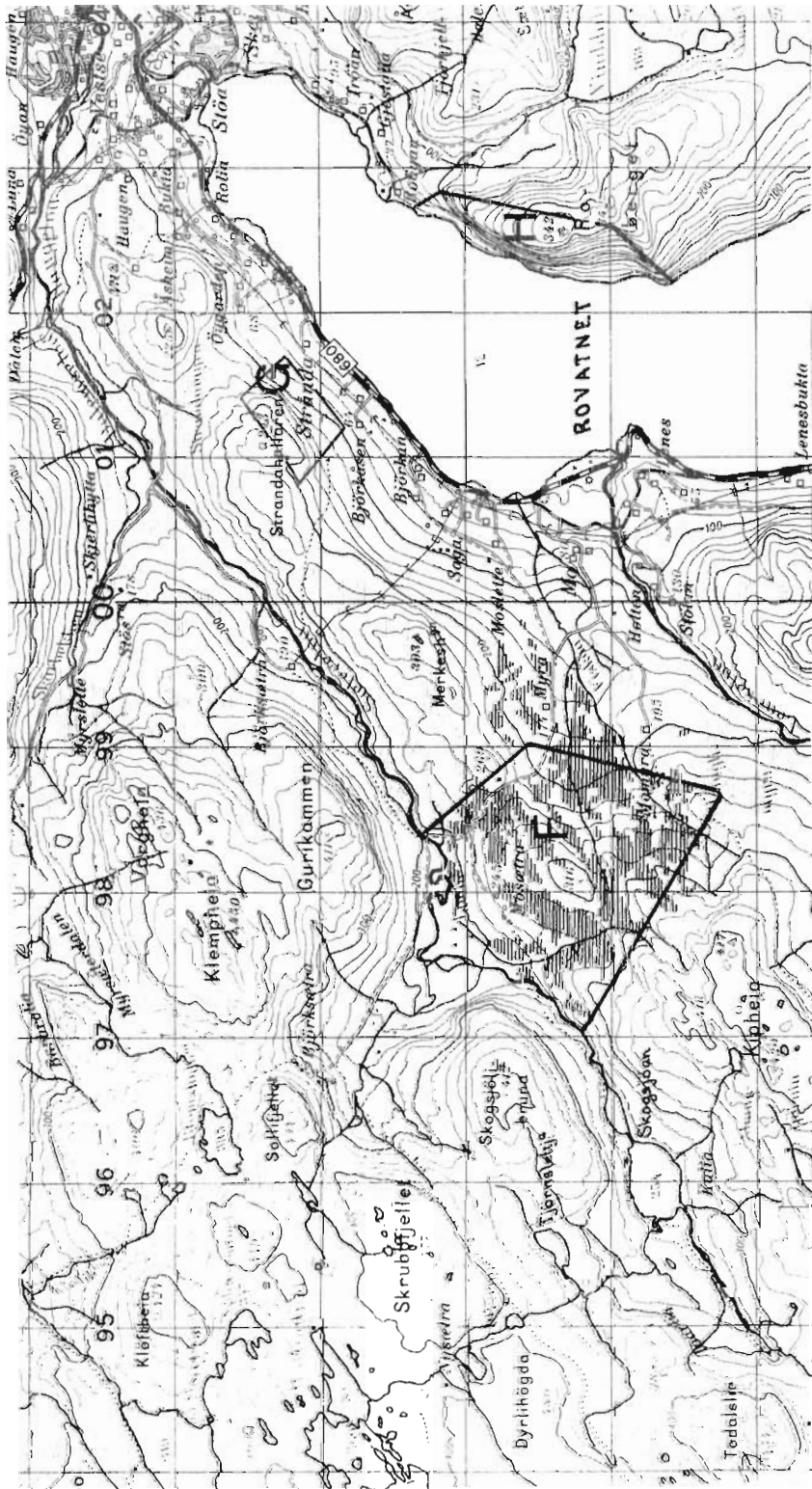

Fig. 16. F. Myrane ved Mosetra, G. Strandahallaren,
H. Roberget (Utsnitt av kartbl. 1421 I
Hemne, målestokk 1 : 50 000. Trykt med
løve frå Norges Geografiske Oppmåling)

markaslått og utmarksbeite i tidlegare tider. I følgje matrikkelførearbeidet frå 1866 tok Mogardane årleg ut 3460 våg markahøy (ca. 62 tonn). Dessverre var det dårleg ver da eg var i området, men rikmyrane såg ikkje ut til å vera så fint utvikla som ved Mo-setra. Eg fann to lokalt sjeldsynte artar, nemleg *brunmyrak* (SA for Todalslia) og *fjellsnelle* (NV-sida av Skrubbjellet). På Skogsjøbruna er det eit område med serpentenberg (Kirksæther 1968). Slikt berg gir ofte ein særprega vegetasjon, men den vesle førekomsten her viste seg ikkje å ha særleg verknad på plantedekket.

Fleire stader i området finst kystartane *myrkråkefot*, *fløyels-torvmose* og *pyttlav*. (Sjå elles fig. 11 og 12).

Verneverdi

Moen (1975) har vurdert myrane ved Mo-Mosetra til verneverdige i landsdelssamanheng. Mest truqa er truleg dei rike sørvendte myrane som synest liggje lagleg til for nydyrking. Men det burde vera mogleg i det minste å sikre den rike myra vest for Mo-setra. Den tradisjonelle seterdrifta og beitet har tydelegvis ikkje vore til skade for denne myra (kanskje tvert om?)

G. STRANDAHALLAREN

Lokalisering:

Kart NGO: 1421 I Hemne.
Økon. kartv.: BS 123-5-2 Bjørksetra, BT 123-5-1
Støa.
Flybilette: 1315 E 7-8, 1298 I 8-9.
UTM: NR 0017, 0117.

Undersøkjingar:

Eg vitja Strandahallaren 24.6.1975.

Områdeskildring

Opp for Stranda (Prestgarden) på nordvestsida av Rovatnet ligg Strandaåsen. Mot søraust går åsen over i ein bratt skrent, Strandahallaren. Under denne hallaren er det ei bratt lia med urer og skredjord, fig. 16.

Vegetasjon og flora

Ovafor innmarka på Stranda kjem det først nokre hundre meter med beitehagar med *gråor*. Vegetasjonstypen minner om hegg-gråorskogane som veks ved elveøyrrar. Men det er her truleg eit resultat av beite i opphavelege høgstaude- og lågurtskogar (sekundær suksesjon). Artar frå denne gråorskogen er bl.a.: *broddtelg*, *enghumleblom*, *firblad*, *hegg*, *hundekveke*, *myrfiol*, *nyresoleie*, *platanlønn* (forvilla) *rips* (forvilla), *skogburkne*, *smørtelg*, *stornesle*, *sumphauke-skjegg* og *vendelrot*.

Under den brattaste lia ligg det nokre mindre myrar av typane mellommyr og rikmyr. På desse har eg notert *breiull*, *dvergjamne*, *myrsaulauk*, *kornstorr* og *tvebustorr*.

Like ovafor myrane er det planta nokre utanlandske bartre (*sitka-* og *edel-gran*).

Over og kring urene i den brattaste lia er det varmekjær skog med *hassel* og litt *alm*. Resten av lia kan kallast lågurtskog med *hassel*. I den varmekjære *hassel*-skogen er *myske* ein dominerande art. Elles finst her *brunrot*, *lundrapp*, *skogsvinerot* og *urakatt*. Artar som veks både i den varmekjære skogen og i lågurtskogen er *blåklukke*, *bråtestorr*, *hengjeaks*, *liljekonvall*, *markjordbær*, *skogfiol* og *tågebær*.

Oppe på hallaren er det blåbær furuskog med *blåbær*, *tytebær* og *skrubber*.

Verneverdi

Suul (1975) seier at Strandahallaren har eit interessant fugleliv. Botanisk er det også av verdi og skulle liggje greit til som utferdsområde for Sodin skule. Spennvidda i

vegetasjonstypene gjer lia høveleg for biologiundervisinga. På den andre sida kan for mykje ferdsel i rugetida uroe fuglane. Det bevaringsverdige området er avgrensa på fig. 16.

H. ROBERGET

Lokalisering:

Kart NGO	1421 I Hemne.
Økon. kartv.:	BT 123-5-3 Roberget.
Flybilette:	1315 E 7-8, 1298 K 12-13

Undersøkjingar

Det finst to krysslister frå området, nemleg frå Karen Breien i 1932 og frå Tor Ø. Olsen i 1974. Sjølv var eg her ein snartur 18.8.1975.

Områdeskildring

På austsida av Rovatnet stuper det bratte Roberget ned mot vatnet. Under bergrota er det ei sone med urer og rasmarker med meir eller mindre plantedekke, fig. 16.

Flora og vegetasjon

Her er både urer med grove steinar og blokker med fattig vegetasjon, og urer med meir finmateriale og eit rikare plantedekke.

I dei rikare skog- og krattkledde områda er det mykje hassel og også alm. Kravfulle lauvskogsartar som er noterte er brunrot, hundekveke, lundrapp, maurarve, myske, skogkarse, skogsvinerot og skogvikke. Desse artane kan også finnast i dei opne rasmarkene ("skogkantsamfunn").

Av interessante bergveggartar finst bergfrue, murburkne (einaste veksestaden i Hemne?), rosenrot, småbergknapp, svartburkne og vanleg lodnebrægne.

Interessant er det også at fleire kalkkrevjande fjellplanter veks her. Mellom desse er *fjellarve*, *fjellrapp*, *gulstildre*, *gulskolm*, *raudstildre* og *svartstorr*.

Som fleire andre stader kring Rovatnet finst det også her (nordover mot Roøyen) eit smalt belte *gråor* langs vatnet ("strandskog"). Typiske artar her er *myrfiol*, *skjoldberar* og *åkermynte*.

Verneverdi

Roberget har absolutt lokal verdi som eit karakteristisk og kjent landskapselement. Oversynet ovafor viser også at plantedekket har mange sjeldsynte og kravfulle artar. Dei bratte liene sørover mot Sinnes bør undersøkast nærare før ein avgrensar eit "verneområde".

I. STEINVIKLIA

Lokalisering:

Kart NGO: 1421 I Hemne.
Økon. kartv: BT 125-5-4 Kjønsvik.
Flybilette: 1315 C 10-11, 1298 G 11-12.
UTM: NR 0625

Undersøkjingar

Eg besøkte lia 21.6.1975.

Områdeskildring

Med Steinviklia meinest her den bratte sørvendte lia på nordsida av Hemnfjorden mellom Kynsvika og Oddan. Riksveg 711 går nedst i lia nær sjøen. Berggrunnen er etter Ramberg (s.a.) biotittskifer nedst i lia og høgge oppe i lia sedimentær gneiss med hornblende og kvartsitisk gneiss.

Vegetasjon og flora

Her har det tydelegvis vore ei fin *hasselli*, men no er mykje av lia uthoggen og planta til med gran. Nokre mindre plantingar er godt etablerte, (over-)tette *gran*bestandar. Andre er nyare plantingar der *grana* møter sterk konkurranse av *hassel* (stubbeskott), *einstape* og andre flateartar. Av interessante plantefunn kan nemnast kystartar som *englodne-gras* og *krattlodnegras* og den varmekjære *sanikkel*.

Omlag 100 m o.h. blir jordsmonnet grunnare og fattigare med røsslyng-furuskog. I fuktige sig finst her *vanleg blåfjør* og *kystmyrklegg*.

Verneverdi

Steinviklia er nemnt av Suul (1975) som eit område med rik flora og fauna. Det eg har sett av området kan knapt seiast å ha verneverdi som naturområde. Det er eit godt eksempel på at dei rike liene med *hassel* er populær plantemark for *gran*. Dette synest vera den beste bruksmåten etter at tønneband av hassel har gått av moten (sjå elles område A, s. 40)

J. RØSTLI-OMRÅDET

Lokalisering:

Kart NGO: 1421 I Hemne
Økon. kartv.: BS 124-5-3 Skjerlihaugen,
BS 124-5-4 Røstlia.
Flybilette: 1315 D 6-7.
UTM: MR 9720 (og naborutene)

Undersøkjingar

K. Breien var i området i 1932 (i alle fall den nordre delen). A. Moen og A. Skogen vitja Røstlia og myrane vestafor 25.6.1969. Eg besøkte området (Røstlia-Flatvatnet-Hundsvatna-Grasskardet-Huslikammen-Lona) 22.8.1975.

Områdeskildring

Vest for Sørgarden ved Røstlia ligg det eit kupert og variert myr-, skog- og fjell-landskap. Området minner mykje om strøka vest for Mo-setrane jfr. s. 53.

Vegetasjon og flora

Myrane langs Røstlielva og ved Huslibekken er for det meste store fattigmyrar og ein del nedbørsmyr. Like vestafor Sørgarden er det eit par platå med fint utvikla terrengdekkande myrar. Dominerande arter på desse er *bjønnskjegg*, *molte*, *røsslyng*, *torvull* og *gråmose*. Mellommyr finst det også ein god del av. Rikmyrar er det mindre av. Men lengst i aust og i Hundsvasslia finst det rikare bakkemyrsig. Rikmyrartar som eg har notert er *breiull*, *gulstorr*, *klubbestorr*, *loppestorr* og *myrsaulauk*.

I tilknytning til fattigmyrområda er det ein god del røsslyng-blokkebær-furuskog. Elles er det mykje småbregneskog med *bjørk* og noko *furu*. I Hundsvasslia og i Vårseterlia er det lågurt- og høgstaudebjørkeskogar. I desse rikare skogane har eg notert bl.a. *bleikstorr*, *hengjeveng*, *kvitbladtistel*, *lauvtistel*, *mjødur*, *sjuskjære*, *skogburkne*, *skogfiol*, *smørtelg*, *storfrytle* og *turt*. Dei fleste liene er merka av tidlegare markaslått og husdyrbeite (Røstlia slo kring 40 tonn markahøy i 1866).

Fjella i området har eit fattig, men typisk kystprega plantedekke. På dei vindblåste rabbane på Hundsvassheia veks mykje *gråmose*, men også *fjellpryd*, *greplyng*, *rabbesiv* og *rypebær*. Meir i livd er det heiar med *blåbær*, *røsslyng* og *skrubbær*. Ofte er det fuktheiar med bl.a. *molte*.

Vegetasjonen i vatna er fattig, men dei grunnaste (Flatvatnet, Hestlitjønna) er temmeleg attgrodde med nøy-same artar som *botngras*, *kantnøkkerose* og *vanleg tjønnaks*.

Verneverdi

Moen (1975) har vurdert myrane her som mindre verneverdige enn myrane ved Mosetra da det er mindre rikmyr her. Som

friluftsområde er truleg Røstlimarka av same verdi for dei fleste føremål som områda F og O.

K. NESVATNET

Lokalisering:

Kart NGO: 1421 I Hemne.
Økon. kartv.: BS 125-5-2 Svanemsfjellet,
BS 125-5-4 Nordfjellet, BT 125-5-1
Nes.
Flybilette: 1315 C 8-9.
UTM: NR 0026-0126.

Undersøkingar

K. Breien var her i 1932. Eg gjorde mindre undersøkingar 12.8.1967 og 3.7.1968, siste gong saman med E. Dahl (sjå Aune 1969). Aust-sida av vatnet er ikkje undersøkt.

Områdeskildring

Nesvatnet er eit etter måten næringsrikt og grunt vatn i Røsta-vassdraget. Næringsrikdommen kjem av kombinasjonen av mykje dyrkamark kring vatnet og ein kalkførekomst lenger oppe i elva (jfr. Ramberg 1944, s. 44).

Vegetasjon og flora

På stranda og utover grunnane er det ein "storrvegetasjon" av liknande typar som nemnt for Gåsøran-Leirvassbukta (område E). Artar som er noterte her er *elvesnelle*, *evjesoleie*, *gulldusk* (mest i sumpene ved elva N for vatnet), *knereverumpe*, *mjuksivaks*, *småshivaks*, *sumpmaure*, *sumpsivaks* og *trådsiv*. Spesielt (i lokal samanheng) for Nesvatnet er store bestandar av *sjøshivaks* og *takrøyr* ute i vatnet.

Ute i vatnet finst også nedsøkte artar som *mellomblærerot*, *mjukt brasmegras*, *Nitella opaca* (ein kransalge) og *vanleg*

tusenblad, dessutan flytebladsplanter som *flotgras*, *kantnøkkerose* og *vanleg tjønnaks*.

Verneverdi

Lokalt er denne vassvegetasjonen såpass spesiell at ein bør vera varsam med tekniske inngrep i eller ved vatnet.

Tillegg om kalken ved Lian

Ei rask befarung av kalkførekomsten aust for Lian viste at kalkstripa for ein stor del går i sjølve elvelaupet utan å verke direkte på vegetasjonen. Eg fann berre ei lita og kulturpåverka kalkmyr nær elva. Her voks bl.a. *engstorr*. Det er mogleg at grundigare undersøkingar i kalkstripa sin lengderetning kunne ha gjeve nokre fleire "kalkartar".

L. MIDTØRA

Lokalisering:

Kart NGO: 1421 I Hemne.
Økon. kartv.: BS 126-5-4 Hellandsjøen.
Flybilette: 1315 B 6-7.
UTM: NR 0030.

Undersøkingar

Eg var der 20.6.1975.

Områdeskildring

Like utafør osen til Røsta (Åelva) ligg Midtøra. Ho er ein låg, flat holme (opptil 1 m o.h.) på omlag 200 m x 70 m (14-15 da.). Like utafør er det eit par mindre stein- og grusørar som er overflødde på flo sjø.

Vegetasjonen

Stein- og grusørane har ein uvanleg vegetasjon med store mengder *skjørbusurt*. Forutan *skjørbusurt* finst det berre få og spreidde eksemplar av *fjøresaltgras*, *strandkjempe* og

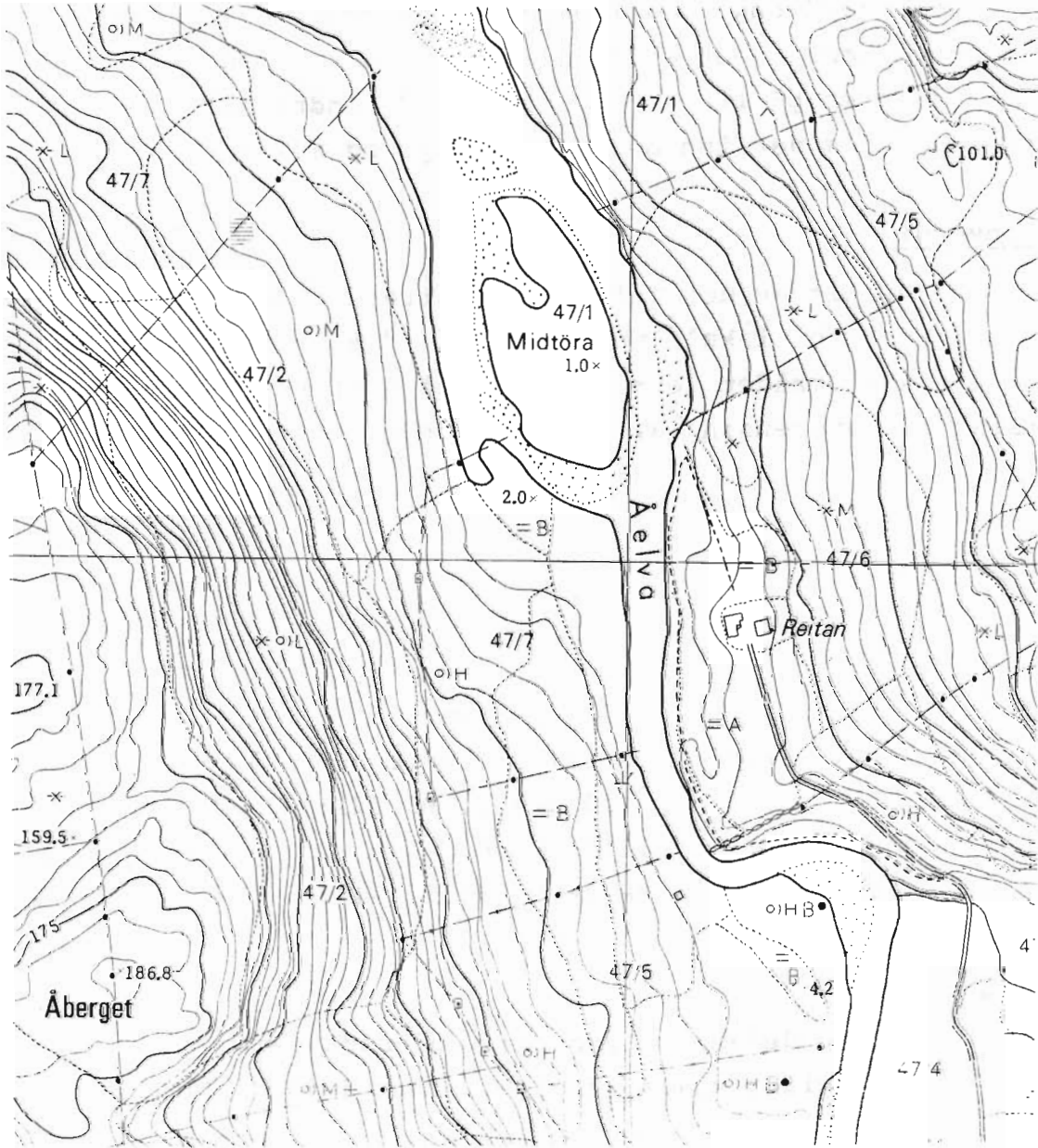

Fig. 17. Område L. Midtøra.
(Utsnitt frå Økon. kartv. blad Hellandsjøen,
målestokk 1:5 000)

strandkryp. Slik vegetasjon har eg ikkje sett skildra nokon stad i litteraturen. Kristiansen (1974) nemner eit plante-samfunn med dominerande *strandkjempe* og elles berre *skjør-buksurt* og *strandkryp* på grus ved Syltøran (Surnadal).

Den store holmen har grasdominerte strandenger. Ytst er det *raudsvingel*-eng med innslag av *fjøre**koll*, *fjøresaulauk* og *strandkjempe*. Det er også mindre flekkar med *småsivaks*. Lenger innover på litt høgare nivå med mindre saltvass-påverknad kjem det inn meir *tiriltunge* og andre urter.

Verneverdi

Dette er eit av dei meir urørte strandengområda i Hemne og det er derfor lokalt verneverdig. "Skjørbuksurt-samfunnet" gjer kanskje området verneverdig også i større samanheng. Forslag til avgrensing av verneområde er vist på fig. 17.

M. RØSTØYA

Lokalisering:

Kart NGO: 1421 I Hemne.
Økon. kartv.: BR 127-5-4 Soløya, BS 127-5-1
Nordlandet, BS 127-5-3 Røstøya.
Flybilette: 1315 B 4-6.
UTM: MR 9636, 9736, 9435, 9535, 9434-9734.

Undersøkingar

Dei sentrale delane av øya vart undersøkte av meg 20.8.1975. Elles har M. Opland samla *revebjølle* her i 1951 (Hb TRH)

Områdeskildring

Røstøya er største øya i Hemne (3,4 km²). Ho ligg ytst i Røstkvervet på innsida av Trondheimsleia. Denne skogkledde øya er mindre kulturpåverka enn dei andre større øyane i Hemne. Øya har eit lågt kollelandskap (toppar opptil 64 m)

med nokre brattare lier i retning SV-NA. Strandlina har mange større og mindre bukter med sand og grus. Mellom buktene er det nes og oddar med berg som går bratt i sjøen. Geologien er skildra av Ramberg (1944 og s.a.). I nord er det mest sedimentær hornblendegneiss. Midt over øya, i retning SV-NA, går det ei smal (30 cm) marmorstripe. Sør for denne kjem ulike gneissbergartar og litt glimmerskifer.

Vegetasjon og flora

Røstøya har stort sett ein fattig kystvegetasjon. Det som finst av rikare bergartar synest for ein stor del dekt av torv og råhumus. Fig. er eit enkelt vegetasjonskart over øya. Området Røstøytangen-Nordlandet er ikkje besøkt og kartskissa byggjer her berre på flybilettolesing.

Røsslyng-blokkebærfuruskog i veksling med nedbørs- og fattigmyrar dekkjer stordelen av øya. Innimellom finst furumyrskog og nokre område med treberre lyngheiar, dels med berg i dagen. I lia nord og vest for skogstua der dei rikaste bergartane er, finst det furuskog med høg bonitet. Her veks også ein del *osp* og *bjørk*. Vegetasjonstypen er blåbærskog med spreidde innslag av meir kravfulle artar som peikar mot lågurttypen. Eksempel på dette er *hassel* (få eksemplar), *gaukesyre*, *krattlodnegrass*, *kvitsymre*, *lundrapp* og *skogfiol*. I lia ca. ½ km nordvest for Røstøyåsen er det også noko friskare blåbærtype. Her er det planta noko *gran*.

Dei fattige jordvassmyrane og nedbørsmyrane har mest matte- og tuvevegetasjon. *Pors* er det mykje av på somme av myrane. Andre kystplanter som veks i fattige myrar og her på øya er *heisiv*, *klokkelyng*, *kystbjønnskjegg* og *rome*.

Vest for skogstua er det eit mindre innslag av meir kravfulle myr-antar: *grønstorr*, *jåblom*, *loppestorr*, *myrfiol* og *skogsiv*.

Strandberga har jamnt over lite plantedekke. På berg nordaust for skogstua fann eg *fjellrapp*, *knopparve* og *kystbergknapp*.

Dei sterkt kulturpåverka areala ved skogstua og den (over-

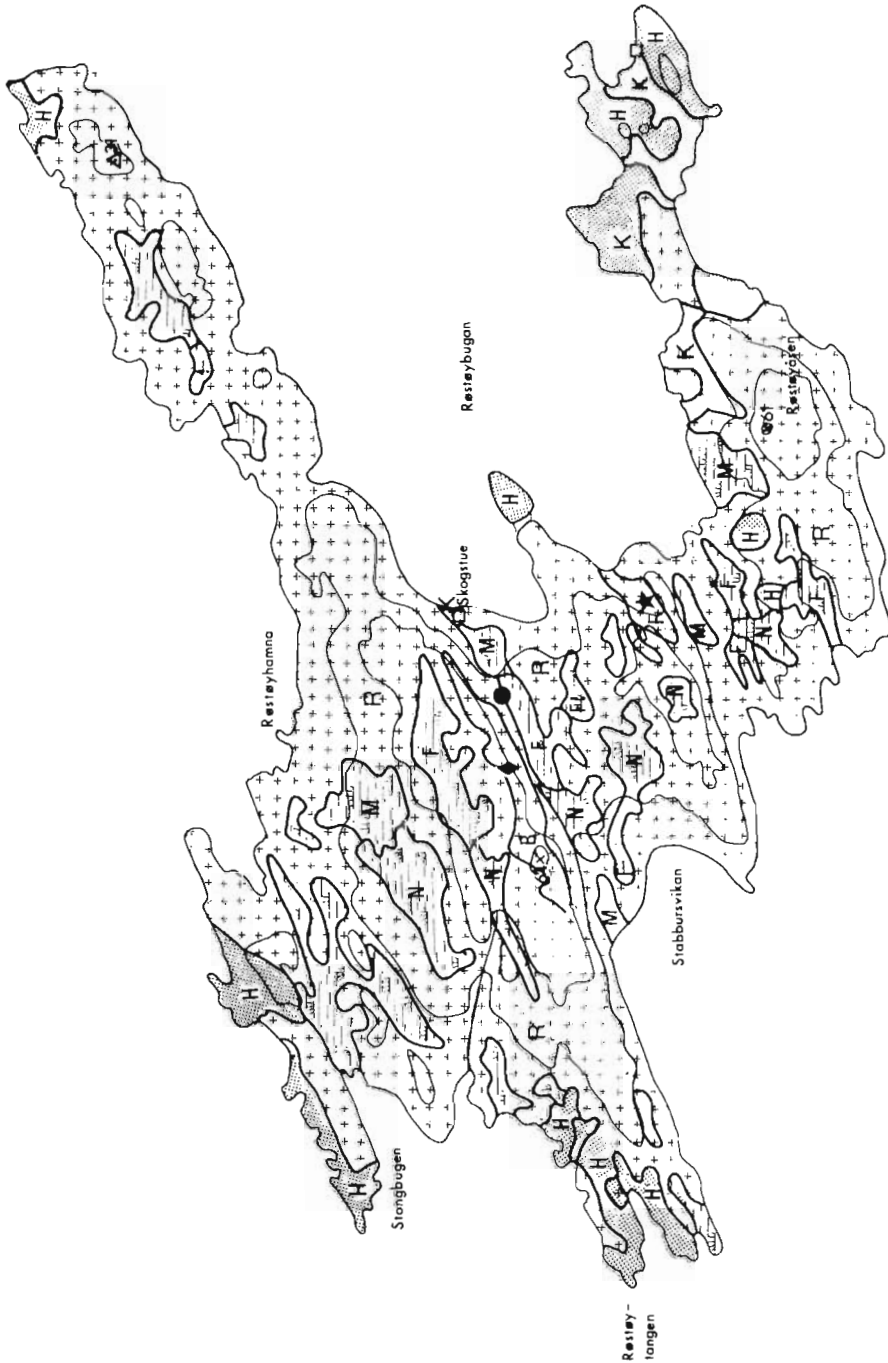
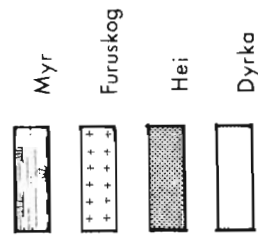

Fig. 18. Røstøya - vegetasjonsskisse

N = nedbørsmyr, F = fattigmyr, M = myrfuruskog,
 R = røsslyng-blokkbærfuruskog, B = blåbærskog,
 H = open hei, K = open eng (tidl. dyrka)
 ◆ = hassel, ● = rikmyrarter, ★ = planta gran
 (ekvidistanse 20 m)

flate-) dyrka marka aust for Røstøyåsen har typiske engplanter og nokre ugrasartar. Døme er *englodnegras*, *finntopp*, *følblom*, *grasstjerneblom*, *knegras*, *krypsoleie*, *mari-kåpe*, *smalkjempe*, *stornesle*, *vanleg arve*, *vanleg ryllik* og *vassarve*. I 1866 rekna garden på Magerøya med ei årleg høavyling frå Røstøya på 20 våg (= 360 kg).

I tilknytning til slik kulturmark finst også *revebjølle* (fig. 13).

Verneverdi

Suul (1975) har prioritert øya som naturvern- og friluftsområde. Øya ser ut til å høve bra som eit type-område for dei fattige furuskogstypene slik vi finn dei i dei ytre strøka både på Nordmøre og i Trøndelag. Typiske fattige myrtypar er også til stades. Det bør vurderast å gi øya status som naturreservat. Da øya er kjøpt av styresmaktene til friluftsføremål, skulle i alle fall ikkje eit slikt vern komma i konflikt med skogbruksinteresser. Når det gjeld bruken av øya som friluftsområde, bør det ikkje byggjast hus, hytter, kioskar, kaier, naust eller andre varige innretningar ut over dei som alt finst. Eventuell telt-slagning bør begrensast til dei "dyrka" områda aust for Røstøyåsen. Hogst må avgrensast til det som er naudsynt for å hindre gjengroing av dei opne engene. Det er elles grunn til å tru at ferdefolk flest vil halde seg langs strendene og neppe vera til særleg skade for plantedekket inne på øya.

N. SAGØRAN OG AUNØRA

Lokalisering:

Kart NGO: 1421 I Hemne.
Økon. kartv.: BT 124-5-2 Bjørklibukta, BT 124-5-4
Holla, BU 124-5-1 Sperilla,
BU 124-5-3 Hollasetra.
Flybilette: 1315 D 10-11, 1298 H 13-14.
UTM: NR 0721.

Undersøkjingar

Eg undersøkte 3 vegetasjonsprofilar 20.8.1969.

Områdeskildring

Den vestre delen av Sagøran medrekna den ca. 20 da. store Aunøra, var tidlegare eit av dei best utvikla strandengområda i Hemne. No er Holla Smelteverk bygd like vestafor og haugar med koks m.v. ligg like inn til strandengene. I sør er det bygd ein molo langs Hollaelva og i nord er kaianlegget komme farleg nær.

Vegetasjonen

Undersøkinga i 1969 viste ei tydeleg sonering i vegetasjonstypar. Vegetasjonsbelta er ofte 10-15 m breie. Ytst finn vi enger med ålegras som berre unntaksvis blir tørre på fjøre sjø. Den lange slakke fjøra har mest tang og annan algevegetasjon, men det finst også etter måten store flekkar med salturt-saltbendel-samfunn. Dei eigentlege strandengene tek til med eit breitt (7-12 m) belte dominert av strandkjempe og strandkryp. Innimellom er det mykje grønalger og spreidde eksemplar av fjøresaltgras, fjørekoll og fjøresaulauk. Somme stader blir fjøresaltgraset dominerande art. Det neste vegetasjonsbeltet er ei smal (0,5 - 2 m) og ujamnt utvikla sone med saltsiv og einskilde eksemplar av skjorbuksurt, strandkjempe og strandkryp. Den neste hovudsona er eit raudsvingelkrypkvein-belte som kan vera 20 m breitt. Ved sida av dei to dominantane er fjørekoll den viktigaste arten. Elles finst bl.a. strandkjempe, strandkjeks, strandsmelle og tiriltunge spreidd. Denne sona sluttar gjerne med eit ca. 5 m breitt band med "driftvoll-vegetasjon". Kveke er oftast dominerande. Andre artar er engsyre, strandsmelle og tangmelde. På grovare underlag (grus, stein) manglar gjerne både raudsvingelkrypkvein-beltet og kveke-beltet. I staden er det ei smalare sone med strandrug og noko raudsvingel.

Vidare innover kjem til slutt eit stort område med kulturavhengig raudsvingeleng (beitevoll). Denne enga er rik på urter og har mosar i botnen. Ved sida av raudsvingel er gåsemure og tiriltunge ofte dominerande. Vidare finst

engsoleie, fjørekoll, følblom, kvitkløver og strandkjeks.

Verneverdi

Området er nok tapt for ettertida sjølv om mykje av strandengene framleis var intakte også i 1975.

O. DYRBENDLIA

Lokalisering:

Kart NGO: 1521 IV Snillfjord.
Økon. kartv.: BU 123-5-2 Elvdalen,
BU 124-5-4 Asplisetra.
Flybilette: 1315 D 12-13, 1298 H 16-18, I 16-17.
UTM: NR 1219, 1319, 1318.

Undersøkingar

Eg har vore her fleire gonger, særleg i 1968-69.

Områdeskildring

Aust for Dyrbendlivatnet (296 m o.h.) ligg Dyrbendlia som går opp til den 676 m høge Dyrbendliknubben som er grensefjell mot Snillfjorden. Under lia ligg Stølsetra på søraustsida av vatnet, og nord for vatnet ligg Aunsetra. Begge setrene er no nedlagte, men på Aunsetra var det geit-seter til langt uti 1960-åra. I Dyrbendlia har det også vore markaslått, og O. Aune (1973) påviste 5 engslått der det har vore høytu.

Vegetasjon og flora

Lia er skogkledd opp til ca. 500 m. Det er mest bjørkeskog med noko *furu*, særleg på grunnare rabbar og i kanten av myrar. Eit stykke opp i lia ved Råa står også ein einsleg *alm*. Skogtypane er mykje frodige og grasrike lågurt- og høgstaudeskogar. Det finst også mindre høgstaudeenger utan tresjikt. *Tyrihjel* dominerer gjerne desse. To kravfulle og lokalt sjeldsynte artar som veks i lia er *stortveblad* og *taggbregne*.

Oppover lia er det fleire bakkemyrglenner som ofte er rike. Rikmyrartar som eg har notert i Dyrbendlia er *blåsprett*, *breiull*, *gulsildre*, *gulstorr*, *hårstorr* og *jåblom*.

Over skoggrensa er det nokre fingersmale marmorstriper i berget, og her finst fleire kravfulle fjellartar: *bergstorr*, *fjellarve*, *fjellbakkestjerne*, *fjellsmelle*, *flekkmure*, *raudsildre*, *reinrose*, *rukkevier*, *raudskolm*, *svartstorr*, *ullvier* og *vanleg marinøkkel* (sjå elles Aune 1969). På toppen av knubben er det igjen vanleg, fattig fjellvegetasjon.

Verneverdi

Eg har ikkje lagt særleg vekt på fjellvegetasjonen i denne, men eg ville likevel nemne denne rike lokaliteten som er lokalt verneverdig. Tilsvarande rik fjellvegetasjonar finst truleg også på Ruten (Ø. Spjøtvoll, i brev). Det viktigaste området er vist på fig. 19.

P. STRENGEN

Lokalisering:

Kart NGO: 1421 I Hemne, 1521 III Løkken,
1521 IV Snillfjord.

Økon. kartv.: Ikkje kartlagt.

Flybilette: 1315 E 11-12.

UTM: NR 1014-1214, 1013-1213.

Undersøkingar

Skildringa nedafor byggjer på notat og innsamlingar fra fleire turar (17.6.1966, 8.7. og 10.8.1968 og 4.8.1969).

Områdeskildring

Strengen er området frå Strengvatnet i vest til Strenggardsvatnet i aust og frå Middagslia i sør til Svarthammartjørna i nord. I alt er dette kring 7 km². Alle vatna og

tjørnane i Strengen har avlaup som til sist renn ut i Strenggardsvatnet og Tverrelva. Tverrelva går nordaustover og ned i Hollaelva, ved elvemøtet blir vatnet overført til Sjø-vassdraget (kraftstasjon ved Hemnfjorden).

Berggrunnen er etter kartet til Ramberg (s.a.) mest gneiss, men også noko biotitt-skifer. I Middagslia er det avmerka eit band med amfibolitt.

Vegetasjon og flora

Dei botanisk mest interessante områda er i Strenglia og på nordsida av Strenggardsvatnet. I Strenglia går det bjørkeskog opp til 500 m. Her er mykje frodig og grasrik lågurtvegetasjon (tidlegare engsløtt). Innimellom er det mange og ofte rike myrglenner (tidlegare slåttemyrar). Myrane er ofte dominert av *blåtopp* eller *bjønnskjegg*. Av kravfulle myrplanter finst bl.a. *bjønnsbrodd*, *breiull*, *engmarihand*, *gulstorr* og *sveltull*.

I dei gamle slåtteengene finst "kulturindikatorar" som *smalkjempe* og *småengkall*. Den svakt austlege arten *marigras* veks også her.

Ved Vaulan er det ei grunn tjørn omgjeve av gjengroingsmyr som stort sett er fattig og storr-dominert. I mjukmattene her veks *sivblom* som har ein svakt austleg utbreiingstendens. I nord er det rikare parti med bl.a. *hårstorr*, *kornstorr* og *tranestorr*.

På nordsida av Strenggardsvatnet er det også rikt og frodig. I bjørkeskogen her veks den kravfulle orkideen *brudespore*. På ei rik bakkemyr ved Myrslætta veks *brunskjene*. Dette er til no einaste kjente veksestaden for denne sjeldsynte myrplanta i Hemne (sjå Aune 1969). Forutan *brunskjene* er *blåtopp*, *breiull* og *gulstorr* dominerande artar. Andre kravfulle artar på Myrslætta er *blåsprett*, *engmarihand*, *jåblom*, *myrsaulauk*, *svarttopp* og *sveltull*. Dei viktigaste mosane er *liten brun-klomose* og *stjernemose*.

Sør for Strenggardsvatnet er det fattigare bjørkeskog med m.a. fjellburkne.

Fjell- og heivegetasjonen i Strengen har eg ikkje undersøkt særleg godt, men fattige typar dominerer.

Verneverdi

Strengen er verneverdig lokalt (og også i landsdelssammenheng) som eit døme på eit subalpint myr- og bjørkeskogsområde. Området har også kulturhistoriske verdiar (høybuer og andre minne om markaslåtten). Tradisjonen seier også at det har vore eit gardsbruk i Strenggarden og kvern i bekken frå Middagslia. På fig. 19 har eg avgrensa eit område som etter mitt syn bør vurderast som landskapsvernområde.

Liknande naturtypar finst også vidare austover Hammarkleiva, Gallelbudalen og Nybudalen (jfr. også områda F og J framafør) Mesteparten av den botaniske variasjonen og rikdommen blir dekt i Strengen, men ei utviding av området i aust kan vera fornuftig.

VII. LITTERATUR

- Aune, E. I., 1969. Vegetasjon og flora i Hemne og Snillfjord, Sør-Trøndelag. *Blyttia* 27:194-202.
- 1973. Forest Vegetation in Hemne, Sør-Trøndelag, Western Central Norway. *K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Miscellanea* 12:1-87.
- Aune, O. A., 1973. Høybuer og engsløtt i Hollamarka. *Årbok for Fosen* 12:137-157.
- Bretten, S., 1974. Botaniske undersøkelser i forbindelse med generalplanarbeidet i Snillfjord kommune, Sør-Trøndelag. *K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapp. Bot. Ser.* 1974 2:1-24.
- 1975. Botaniske undersøkelser i forbindelse med generalplanarbeidet i Åfjord kommune, Sør-Trøndelag. *K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapp. Bot. Ser.* 1975 2:1-51.
- Bruun, I., 1962. *The air temperature in Norway 1931-1960. Climatological summaries for Norway.* 54 s. Oslo.
- Flatberg, K. I. & A. Moen, 1972. *Sphagnum angermanicum* og *S. molle* i Norge. *K. norske Vidensk. Selsk. Skr.* 3:1-15.
- Fægri, K. 1960. *Coast Plants. Maps of Distribution of Norwegian Vascular Plants. I.* 134 s., 54 pl. Oslo.
- Holmboe, J., 1928. Rævejelden (*Digitalis purpurea* L.) og dens rolle i norsk natur og folkeliv. *Nyt Mag. Naturv.* 66:193-248.
- Hovda, J. T., P. M. Jørgensen, H. Krogh & H. Østhagen, 1975. Norske lavnavn. *Blyttia* 33:41-52.
- Hovde, A., 1970. *Sammenhengen mellom myrvegetasjon og torvegenskaper. En plantesosiologisk undersøkelse av Stormyra og en nærliggende myr i Hemne herred, Sør-Trøndelag.* 69 s, tab. Hovedoppg. Norges Landbr. Høgsk.

- 1971. Torvegenskapenes innvirkning på myrvegetasjonen. Sammenhengen mellom noen artsgrupper og enkelte jordbunnsøkologiske faktorer på Stormyra i Hemne herred, Sør-Trøndelag. *Meddr. norske myrselskap* 69:141-150.
- Høeg, O. A., 1974. *Planter og tradisjon*. 751 s. Oslo.
- Kirksæther, L. M., 1969. *En foreløpig meddelelse om de geologiske forhold i gneissområdet mellom Hemnefjorden, Sør-Trøndelag og Aarvaagfjorden, Møre og Romsdal*. 86 s, kart. Upubl. rapp. til NGU.
- Kristiansen, J., 1974. *Strandengundersøkelser i Møre og Romsdal, Sør- og Nord-Trøndelag og Nordland* 68 s. Utrykt rapp. K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Trondheim.
- Landsskogtakseringen, 1958. *Taksering av Norges skoger. Sør-Trøndelag fylke. Revisjonstaksering 1956*. 224 s. Oslo.
- Lid, J., 1974. *Norsk og svensk flora*. 2. utg. 808 s. Oslo.
- Lye, K. A., 1968. *Moseflora*. 140 s. Oslo.
- Moen, A., 1973. Landsplan for myrreservater i Norge. *Norsk geogr. Tidsskr.* 27: 173-193.
- 1974. *Terrestrisk økologi*. 49 s, tab., kart. Trondheim
- 1975. *Myrundersøkelser i Sør-Trøndelag. Foreløpig oversikt over oppsøkte myrer*. 10 s. K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Upubl. rapp. til Miljøvern-departementet.
- Moen, A. & B. F. Moen, 1975. Vegetasjonskart som hjelpemiddel i arealplanleggingen på Nerskogen, Sør-Trøndelag. *K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapp. Bot. Ser.* 1975 5:1-168, 1 kart.
- Nedbøren i Norge 1895-1943. I. Middelveidier og maksima*. Norske Meteorolog. Inst. Oslo.

Ramberg, H., 1944. En undersøkelse av Veststrandens regional-
metamorfe bergarter. *Norsk geol. tidsskr.* 23:1-174.

- s.a.[1968]. *Geological map of the Central
Caledonides, Trøndelag, Norway.* Norges Geologiske
Undersøkelse, Trondheim.

Skogen, A., 1964. Funn av *Datura stramonium* L. i Trøndelag.
Blyttia 22:78-80.

Suul, J., 1975. *Rapport om arbeidet med registrering av om-
råder som bør disponeres for formålene: naturvern,
friluftsliv og fornminne i Sør-Trøndelag.* 58 s,
vedlegg, kart. Trondheim.

TIDLIGERE UTKOMMET:

K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapp. Bot. Ser.

1974.

1. Klokk, Terje. Myrundersøkelser i Trondheimsregionen i forbindelse med den norske myrservatplanen.
2. Bretten, Simen. Botaniske undersøkelser i forbindelse med generalplanarbeidet i Snillfjord kommune, Sør-Trøndelag.
3. Moen, Asbjørn & Klokk, Terje. Botaniske verneverdier i Tydal kommune, Sør-Trøndelag.
4. Baadsvik, Karl. Registreringer av verneverdig strandengvegetasjon langs Trondheimsfjorden sommeren 1973.
5. Moen, Berit Forbord. Undersøkelser av botaniske verneverdier i Rennebu kommune, Sør-Trøndelag.
6. Sivertsen, Sigmund. Botanisk befaring i Åbjøravassdraget 1972.
7. Baadsvik, Karl. Verneverdig strandbergvegetasjon langs Trondheimsfjorden - foreløpig rapport.
8. Flatberg, Kjell Ivar & Sæther, Bjørn. Botanisk verneverdige områder i Trondheimsregionen.

1975.

1. Flatberg, Kjell Ivar. Botanisk verneverdige områder i Rissa kommune, Sør-Trøndelag.
2. Bretten, Simen. Botaniske undersøkelser i forbindelse med generalplanarbeidet i Åfjord kommune, Sør-Trøndelag.
3. Moen, Asbjørn. Myrundersøkelser i Rogaland. Rapport i forbindelse med den norske myrreservatplanen.
4. Hafsten, Ulf & Solem, Thyra. Naturhistoriske undersøkelser i Forralsområdet - et suboceanisk, høytliggende myrområde i Nord-Trøndelag.
5. Moen, Asbjørn & Moen, Berit Forbord. Vegetasjonskart som hjelpemiddel i arealplanleggingen på Nerskogen, Sør-Trøndelag.

